

TRUMANAS SMERKIA KOMUNIZMĄ, AGRESIJĄ

OKUPOTOJ LIETUVOJ IŠEINA 48 PERIODINIAI LEIDINIAI

Nepriklausomaj Lietuvoj išleido daugiau leidinių ir buvo daugiau skaitytojų

(„Naujienu“ korespondento pranešimas iš Europos)

Dabar Tarybų Lietuvoje viso išleina keturiasdešimt aštuoni periodiniai leidiniai, iš kurių du laikraščiai rusų kalba ir vienas — lenkų.

Štai kai kurie tų laikraščių pavadinimai:

Tiesa, Tarybų Lietuva, Valsiečių laikraštis, Komjaunimo Tiesa, Zemačių Tiesa, Panevėžio Tiesa, Šilutės Tiesa, Mažeikių Tiesa, Tarybinis žodis, Tarybinis Balsas, Tarybų Žemaitija, Tarybinis Kelias, Biržiečių Tarybinis žodis, Tarybinis Rokiškis, Tarybinė Dzukija, Už Tėvyne, Naujas Kelias, Tikruoju Keliu, Stalino Keliu, Raudonoji Vėliava, Pagėgių Balsas, Stalinietis, Trakiečių Šūkis, Dzukų žinios, Literatūra ir Menas, Pergalė, Lenino Keliu ir Raudonas Švyturys.

Tai kaip matote visi laikraščių pavadinimai vienas kitam panašūs, originalumo trūksta, pasirinkimo nesama, tai tiesa, tarybinis kelias į Sibirą... atspirašau — kelias į plokštumą.

ŪKININKŲ PATARĖJA SKAITĖ 200,000

Tvirtinama, kad visi tie laikraščiai turi 600,000 egzempliorių vienkartinį tiražą.

Nepriklausomoje Lietuvoje vien tik savitinis Ūkininkų Patarėjas turėjo arti dviejų šimtų tūkstančių skaitytojų, o viso periodinių leidinių būta per šimtą, tai yra 1939 m. — 142. Tai skaitykime visai kukliai, kad kiekvienas Nepriklausomoje Lietuvoje buvusių leidinių turėjo vos po penkis tūkstančius skaitytojų, tai vienkartinį egzempliorių viso tuomet būta 610,000.

Tai tokie Tarybinės Lietuvos periodinės spaudos „laimėjimai“.

KONFISKAVO 200 CENTNERIŲ TIKROS KAVOS

Gruodžio mėnesio viduryje Vakarų Vokietijos amerikiečių zonoje netoli Kasselio konfiskuota kontrabandinė prekė: du šimtai centnerių tikros kavos ir penkiasdešimt centnerių šokolado.

Šie maisto produktai sunkvežimiais iš Hamburgo uosto buvo gabenami į žydų pabėgėlių stovyklą.

Tai apskrių pirklių darbas, tokius didžiulius maisto produktų kiekius nelegaliai iš svertur parsigabenti ne bet kam pavyksta, tiesa — nepasisekė. Čia, Vakarų Vokietijoje vienas tikros kavos kilogramas juodoje rinkoje kaštuoja iki 40 vokiškų markių, kiek brangesnis šokoladas. Būtų buvęs geras biznis, bet deja — neišdegė.

REDAKTORIAI BĖGA IŠ SOVIETŲ ZONOS

Bėga kaip žiurkės iš prakiurusio laivo. Štai iš Berlyno iš rusų kontroliuojamo ir jų pačių leidžiamo vokiečių kalba dienasračio — Taegliche Rundschau — į Vakarų Vokietiją pabėgo penki svarbiausieji to dienasračio bendradarbiai, jų tarpe vienas vyriausias redaktorius. — V.

● Akademikas K. V. Ostrovitianov kritikuoja statistikus dėl didelės vakarų įtakos ir medžiagos tvarkymą. I. Pisarev teisinasi, kol partijos vadovybė dar nedarė galutinio sprendimo srityje.

● Čekų valdžia rengiasi padaryti didelių pakaitų radijo srityje. Gyventojai gaus kitus aparatus, kuriais galės geriau girdėti Pragos stotį, bet visai negirdės užsienio stoties.

Čekus valdo vokiečių komunistas

WASHINGTON, D. C., saus. 20 d. — Be R. Slansky, Čekoslovakijoje didelę galią turi vokiečių komunistas Bedrich Geminder, tvirtina Arnost Heidrich.

Savo laiku Geminder buvo artimas G. Dimitrovo bendradarbis, o dabar jis yra sovietų valdžios atstovas Čekoslovakijoje.

Heidrich mano, kad tuo tarpu sovietų valdžia nesirodo agresyviai puolimui. Sovietų valdžia nori paversti Čekoslovakiją savo rūsies „Ruhr sritimi“, kuri gamintų sovietų Rusijai reikalingus produktus. Panašūs sovietų planai ir ir Lenkijoje.

Nešauks jaunuolių karo tarnybon

WASHINGTON, D. C., saus. 20 d. — Yra pagrindo manyti, kad karo vadovybė pusantrų metų laikotarpyje nešauks jaunuolių karo tarnybon.

Sekretorius Forrestal vakar pareiškė, kad dabar karo jėgose tarnauja 1,621,000 asmenų. Prezidentas nustatė, kad karo jėgų dydis turi siekti tikiai 1,616,000. Apsaugos sekretorius prijungė prie šio skaičiaus karo mokyklą.

Jaunuoliai nebus šaukiami, jei atsiras pakankamas savanorių skaičius reikalingam skaičiui sudaryti.

● Aviacijos vadovybė nutarė pakeisti dabar veikiančius patvarkymus, juodukai bus priimami į mokyklas ir galės tapti lakūnais.

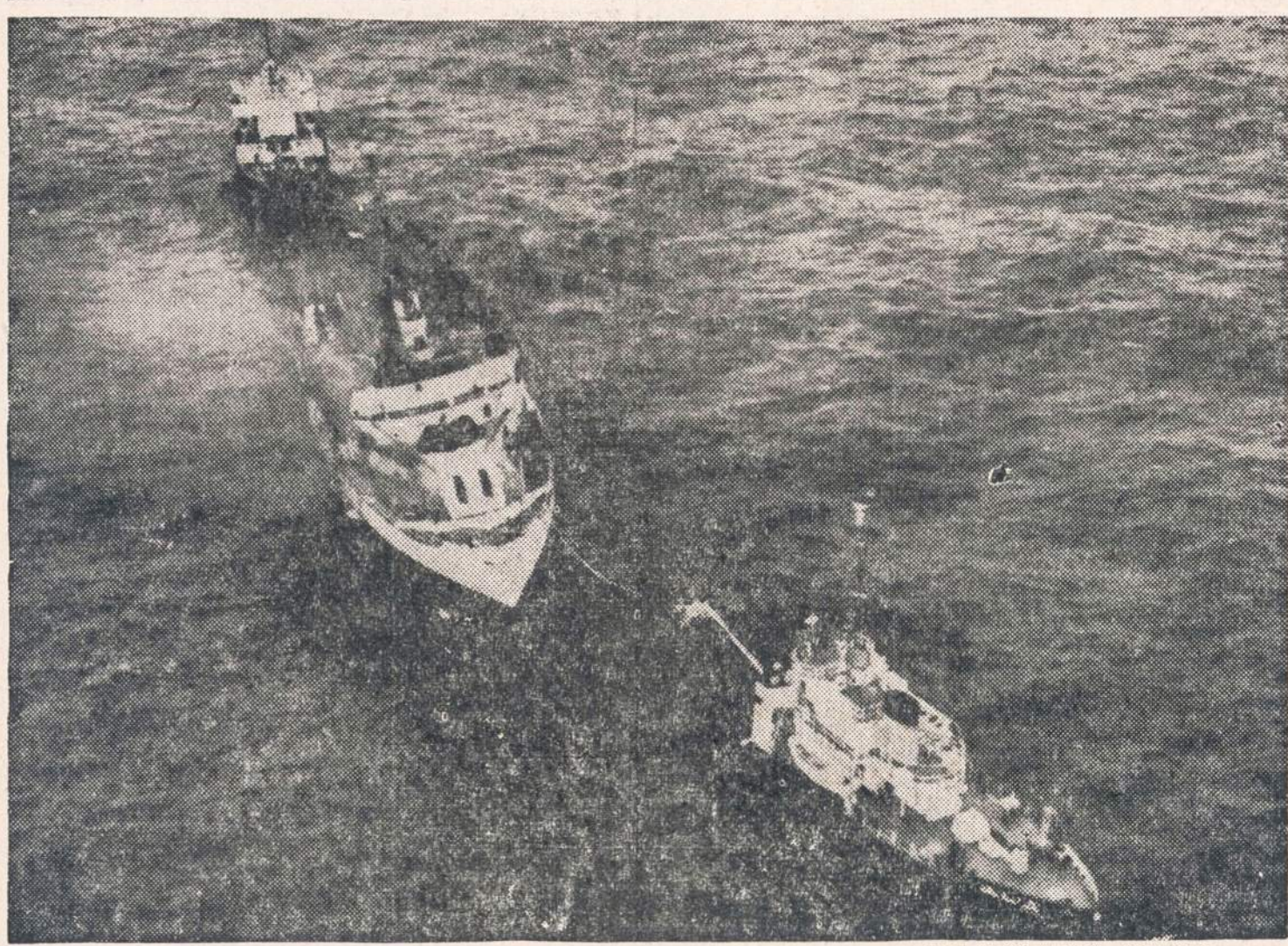
Benešo patarėjas atvyko Amerikon

WASHINGTON, D. C., sausio 20 d. — Arnost Heinrich, čekų užsienio ministerijos generalinis sekretorius ir ilgametis Eduardo Benešo patarėjas, pabėgo iš Pragos ir pasiekė Washingtoną.

59 metų amžiaus čekas atvežė iš Washingtono sovietų valdžios planus visai rytų Europai.

Heinrich informavo valdžią, kad Čekoslovakija dabar yra a visiškai Maskvos priklausomybė. Kraštą valdo ne Klement Gotwald, bet kompartijos sekretorius Rudolf Slansky.

Velka sudaužytą ledlaužį

Eastwing ledlaužis yra velkamas į saugią vietą. Prie New Jersey kranto jis susidūrė su tankeriu ir užsidėgė. Jau žinoma, kad 10 jo igulos narių žuvo, o sužeistų skaičius siekia 19. Iš tankerio igulos niekas nenukentėjo.

PEIPINGE KINIEČIAI SUSITARĖ SU KOMUNISTAIŠ DEL PALIAUBŲ

Eksporto ir Importo Bankas sutiko skolinti Izraeliui 100 milijonų dolerių

SANCHAJUS, Kinija, saus.

20 d. — Kiniečių valdžios atstovai ir komunistai susitarė dėl pagrindinių paliaubų principų, bet nei viena pusė jų dar nevykdo.

Peipingo ir Kweisui karo jėgos pasiduos komunistams, užtat komunistai sutiko išbraukti iš karo kriminalistų sąrašo gen. Fu Tso-yi, kuris komanduoja šiaurėje.

Gen. Fo Tsu-yi atsistatydins iš Peipingo karo vado pareigų, nauju vadu bus paskirtas gen. Teng Pao-shan, pirmojo pavado tuojais.

KOMUNISTAI NELIES PEIPINGO ARMIJOS

Susitarimas sako, kad Peiping stovys garnizonas bus pavadintas „demokratinė apsaugos kariuomenė“, komunistai jo nelies ir nekomanduos.

Vyrauja įsitikinimas, kad aukšti kiniečių karo vadai pasiliks tarnyboje, komunistai žadėjo jų neliesi.

Kai kurie turės atsistatydinti. Komunistų daliniai bus įleisti į Peipingą, kad galėtų kiniečių Naujus Metus senoj sostinėje paminėti.

Gen. Chiang nesitrauks iš Nankingo

NANKING, Kinija, saus. 20 d. — Sostinėje buvo kalbama, kad gen. Chiang, prezidentas ir vyriausias karo vadas, rengiasi išvažiuoti iš Nankingo.

Tuo tarpu jis pats šiandien pareiškė, kad nesirengia trauktis iš sostinės, jis padės kariuomenės ginti Nankingą.

Valdžia laukia komunistų įsakymo ir atstovų pasitarimams pradėti. Valdžia įsakys kariuomenei sustabdyti karo veiksmus ir pradėti taikos pasitarimus.

● A. Heidrich tvirtina, kad Stalinas iškvietė į Sochi centralinės Europos komunistų vadus ir aptarė planus Jugoslavijos blokadai. Čekams įsakyta nepardavinėti ginklų Jugoslavijai.

Izraelis gauna didelę J.V. paskolą

WASHINGTON, D. C., saus. 20 d. — Trečiadienio vakare Eksporto ir Importo Bankas nutarė paskolinti Izraeliui 100 milijonų dolerių.

35 milijonus Izraelio valdžios atstovai galės tuojau naudoti, o 65 likusius milijonus jie galės išleisti iki šių metų galo.

Už 35 milijonus Izraelis nori nusipirkti modernių žemės ūkio mašinų, kad galėtų pakelti Palestinos derlių, gautų nusimanančių technikų patarimus. Šis J. V. valdžios nutarimas smarkiai sustiprino Izraelio tarptautinę poziciją.

Indonezijos kariai prašo ginklų

NEW DEHLI, Indija, saus. 20 d. — Indonezijos respublika kreipėsi į Azijos valstybes, prašydama ginklų kovai prieš olandus, panaikinusius vietos gyventojų valdžią.

Indonezijos atstovai įteikė memorandumą Azijos valstybėms, kurių delegatai šiandien suvažiavo Azijos reikalų aptarti.

Indijos premjeras Jawaharlal Nehru pirmininkauja 20 valstybių konferencijai.

Independence mieste didelis gaisras

INDEPENDENCE, Mo., sausio 20 d. — Šiandien, Trumano inauguracijos dieną, gimtajam jo mieste įvyko didelis gaisras.

Miesto centre sudegė keturi dideli namai, gaisro metu niekaš nuėjo dideli prekių sandėliai ir krautuvės. Apskaičiuojama, kad nuostoliai siekia iki dviejų milijonų dolerių.

Ugniagesiai negalėjo vykusi ginti, nes vanduo tuojau šalo, įrankiai neveikė.

Vėliausios žinios

● Apskaičiuojama, kad prezidento Trumano inauguraciją ir parodą stebėjo daugiau negu milijonus žmonių. Kraštas buvo 29 minutes be prezidento. Konstitucija sako, kad seno prezidento galia baigiasi sausio 20 d. 12 valandą, tuo tarpu Trumanas buvo prisakdintas tik-tai 12:29 val. po pietų.

● Užsienio spauda ir diplomatai labai plačiai komentuoja prezidento kalbą. Ypatingo dėmesio į kalbą kreipia Maskva. Tvirtinam, kad prezidento kalba buvo labai gerai girdima Maskvoje. Valstybės radijas trumpomis bangomis ją perdavė rusams.

● Inauguracijos metu sovietų ambasadorius Paniuškinis stovėjo 20 žingsnių atstumoje nuo Trumano. Prezidentas Trumanas griežtai pasmerkė komunizmą. Laikraštiniškai norėjo patirti Paniuškinio nuomonę apie Trumano kalbą. „Sovietų valdžios nuomonė apie kalbą patirsite Maskvoje išsineančiuose laikraščiuose“, — atsakė ambasados pareigūnas.

● Dakotos ir Nebraskos valstijose siaučia nauja audra, spaudžia šalčiai, bet manoma, kad rytoj oras ten apnims ir atšils.

● Finansų sekretorius Snyder pareiškė, kad kabinetas pirmaisiai pritaria Trumano kalbai. Dean Acheson sako, kad kalba puiki, ji sudarė programą.

● Izraelio užsienio ministeris pareiškė, kad prasidėjo pasitarimai su Libano atstovais.

Bunche įteikė paliaubų projektą

RHODES, Graikų sala, sausio 20 d. — Dr. Ralph Bunche šiandien įteikė Izraelio ir Egipto atstovams pirmą paliaubų sutarties projektą.

Sunkiausia bus susitarti dėl sienų. Egiptiečiai reikalauja, kad žydai trauktųsi iš Negevo, tuo tarpu Izraelio atstovai nenori trauktis iš užkariautų sričių.

Dr. Bunche reikalauja, kad dar šią savaitę abi pusės priimtų pagrindinius principus paliauboms nustatyti.

— NORIME TAİKOS, GERBŪVIO IR LAISVĖS, — PAREIŠKĖ PREZIDENTAS

Teiks pagalbą laisvę mylinčiom tautom, prašys tvirtinti Atlanto Sąjungos sutartį

WASHINGTON, D. C., saus. 20 d. — Šiandien prieš piet Harvy S. Truman iškilmingai buvo prisakdintas J.A.Valstybių prezidento pareigoms. Trumanas yra 32-tras krašto gyventojų rinktas ir prisakdintas prezidentas.

Specialiai paruošta inauguracijos vieta buvo pilna žmonių porą valandų prieš priesaikos atstovų rūmų nariai, pirmininko Rayburn vadovaujami, užėmė rytinę estrados dalį. Kiek vėliau senato nariai, laikino senato pirmininko McKellar vadovaujami, užėmė kitą estrados pusę. Kitos vietos pareigūnų ir svečių jau anksčiau buvo užimtoms.

Vienuoliktą valandą ryto, sugrojus oficialų valstybės himną, vyriausio teismo teisėjas Read prisakdino Alben Barkley viceprezidento pareigoms. Tuo pačiu metu Barkley bus ir senato pirmininkas.

Vėliau vyriausio teismo pirmininkas Fred Vinson prisakdino Harry S. Trumaną krašto prezidento pareigoms. Trumanas, padėjęs kairę ranką ant dviejų biblijų, išskė dešiniąją ir prisiekė laikytis ir ginti J.V. konstituciją.

Priėmęs priesaiką, prezidentas pasakė trumpą kalbą, kuri daugumoje buvo pašvęsta užsienio politikos reikalams. Pirmausia prezidentas pabrėžė, kad J.V. be dvejojimų remis Jungtines Tautas, ieškos būdų tarptautinės organizacijos autoritetui stiprinti. Jis pabrėžė, kad J.V. stengsis atstatyti karo metu išgriautą pasaulio ūkį ir teiks pagalbą laisvę mylinčioms tautoms kovoti prieš agresorius. Trumanas pranešė,

kad netolimoje ateityje jis prašys senatą patvirtinti Atlanto Sąjungą ir leisti jam teikti ginclus minčtos sąjungos valstybėms. Jis rengiasi paruošti naują programą, kuri leis pritaikyti dabartinius moksliskus išradimus, pagerinti mažai išnaudojamus plotus ir pakelti jų gyventojų lygį.

Savo kalboje prezidentas griežtai pasmerkė komunizmą ir jo pasekėjus. Komunizmas yra paremtas tikėjimu, kad žmogus yra toks silpnas ir nepribrendęs, jog negali pats valdytis, todėl ir reikalingas stiprus valdovas. Tuo tarpu demokratija sako, kad žmogus yra doroviškai ir protiškaip pajėgus savo reikalus teisingai tvarkyti.

Komunistinėj santvarkoj žmogus suimamas be jokios teisės priežasties, baudžiamas be teismo, paverčiamas vergu. Ji nustato, kokias informacijas žmogus gali gauti, kokį meną jis turi gaminti, kokius vadus sekti ir kokias mintis galvoti.

Demokratija sako, kad valdžia yra sudaryta asmens gerbūviui, valdžia yra įpareigota saugoti kiekvieno asmens teises ir leisti jam tomis teisėmis naudotis.

Komunizmas sako, kad socialinis neteisėtumas gali būti pataisytas tikta prievarta, tuo tarpu demokratija įrodė, kad jis galima pataisyti taikiu būdu.

Komunizmas tvirtina, kad pasaulis yra susiskirstęs į priešingas klases ir karas teisvenigiamas, tuo tarpu demokratija sako, kad laisvos tautos gali taikiu būdu teisingai išspręsti nesuspriatimus ir galima gyventi be karo.

Sostinėje įvyko didelis karo jėgų, organizacijų paradas

ORAS PASITAIKĖ GERAS, ŠIMTAI TŪKSTANČIŲ ŽMONIŲ DALYVAVO INAUGURACIJOS IŠKILMĖSE

Oro spėjikai pranašavo, kad inauguracijos dieną gali būti labai šalta. Kiti tvirtino, kad jis. Paprastai inauguracijos dieną oras esti blogas.

Bet šiandien oras buvo nepaprastai geras. Rytas buvo debesuotas, bet vėliau saulė išsklaidė debesis ir nelijo.

Vėjas buvo šalsvokas, bet nešalo. Specialistai tvirtina, kad buvo pats geriausias oras paradui. Sostinėje žmonės sako, kad buvo „Trumano oras“.

Oras spėjikai pranašavo, kad inauguracijos dieną gali būti labai šalta. Kiti tvirtino, kad jis. Paprastai inauguracijos dieną oras esti blogas.

Bet šiandien oras buvo nepaprastai geras. Rytas buvo debesuotas, bet vėliau saulė išsklaidė debesis ir nelijo.

Vėjas buvo šalsvokas, bet nešalo. Specialistai tvirtina, kad buvo pats geriausias oras paradui. Sostinėje žmonės sako, kad buvo „Trumano oras“.

Šimtai tūkstančių žmonių stebėjo prezidento Trumano kelionę nuo kapitolijaus iki Baltųjų Rūmų. Pirmausia važiavo iškilmių maršalo automobilis, vėliau sekė prezidento apsaugos automobilis, o tada tik-tai važiavo pats prezidentas.

Jį sekė kabineto narių, kariuomenės vadų, demokratų partijos atstovų ir organizacijų automobiliai. Gatvė buvo atskirta plieno viela, kad minios negalėtų pakenkti maršuojantiems.

Prie Baltųjų Rūmų prezidentas priėmė karo jėgų parada. Padangėmis skraidė lėktuvai, sudarė raides „H“ ir „T“. Kariuomenės ir laivyno orkestrai visą laiką grojo maršus. Tvirtinama, kad niekad inauguracija nebuvo tokia iškilminga.

SIMTAI TŪKSTANČIŲ STEBEJO PARADĄ

Šimtai tūkstančių žmonių stebėjo prezidento Trumano kelionę nuo kapitolijaus iki Baltųjų Rūmų. Pirmausia važiavo iškilmių maršalo automobilis, vėliau sekė prezidento apsaugos automobilis, o tada tik-tai važiavo pats prezidentas.

Jį sekė kabineto narių, kariuomenės vadų, demokratų partijos atstovų ir organizacijų automobiliai. Gatvė buvo atskirta plieno viela, kad minios negalėtų pakenkti maršuojantiems.

Prie Baltųjų Rūmų prezidentas priėmė karo jėgų parada. Padangėmis skraidė lėktuvai, sudarė raides „H“ ir „T“. Kariuomenės ir laivyno orkestrai visą laiką grojo maršus. Tvirtinama, kad niekad inauguracija nebuvo tokia iškilminga.

Britų karo policija areštavo Paul Salemką, komunistų partijos sekretorių Ruhr srityje.

LIETUVIŲ KATELAI

Iš Utenos Drangiško Klubo susirinkimo

Jis įvyko sausio 11 dieną Vingeliškio svetainėje, 4500 S. Talman Ave. Atidarius susirinkimą ir priėmus naujus narius, buvo perskaityti nutarimai iš praėję susirinkimo. Priėmė juos vienbalsiai.

Patikrinimo knygų komisija raportavo, kad knygos ir finansai patvarkyti tvarkomi. Klubas turintis esąs virš \$1,600 dolerių.

Surengimui vakaro komisija pranešė, kad scenoje bus suvaidinta komedija "Motery Medžiotojas" sekmadienį, sausio 23 dieną, Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted Street. Svetainė atsidsarys 2:30 val., programa prasidės 4 valandą popiet.

Šešių metų klubo gyvavimo proga bus nauji nariai priimami be įstojimo mokesčių ligi 50 metų amžiaus. Šokiams gros Pajaujo orkestras.

Prie progos primenu Utenos klubo nariams: ateiškite į susirinkimą ir pasikelkite į anušą taisyklės, pagal naują konstituciją.

— Alf. Mastulis, Koresp.

Ernesta Kaminska laidos šeštadienį

Skaudus, liūdnas momentas. Visa aplinkė liūdi, 23 metų jaunuolio, PFC Ernestas B. Kaminskas, kariavo už pasaulio išlaisvinimą. Paaukojo savo gyvastį už mūsų visų interesus.

Specialus Pasiūlymas GELIŲ LAIDOTUVĖMS

Didelis Gražus Vainikas iš puiknių, šviežių gelių tik **\$10** ATVEŽIMAS DYKAI

Kiti papuošimai laidotuviams nuo \$3.50

GELIŲ VISOKEIAMS REIKALAMS

Jei jūsų vardas randasi telefonu knygoje, tai jūsų kreditas pas mus yra geras.

ARTISTISKI PAPOŠIMAI IŠ GELIŲ

KIMBARK FLOWERS

"Čia gausite geriausius dalykus pigiau"

922 E. 63rd ST. Midway 3-4446

ANTANAS JONAS YAKŠTAS
715 W. 21st Street

Mirė sausio 19 d., 8:03 val. vakaro, 1949 m., sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje Smauzių apskr., Zagarės parap., Minkų kaime, Amerikoje išgyveno 37 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Frances, po tėvus Mažutis, sūnus Jonas; dėdė Antanas Vidmontas; pusbroliai: Alex, Antanas ir Adolph Vidmontas; pusseserė Emily Meyers. Lietuvoje paliko dvi seserys — Zuzana ir Agnieszka; broliai — Stanislovas ir Pranciškus ir jų šeimos.

Priklausė Zagaričių Klubui

Kūnas pašarvotas Petro Gurskio kopl., 659 W. 18 St.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, sausio 24 d., 8:30 val. ryto iš kopl. į Dievo Arpeždos par. bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Antano Jono Yakšto gimines, draugai ir pažįstami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, Sūnus, Dėdė, Pusbroliai, Pusseserė ir Gimines.

Laid. Direkt. Petras Gurskis, Tel. SEeley 3-5711.

Kaip neliūdėti. Visi dalyvaukime laidotuviuose šį šeštadienį, 8:30 v. ryto Sv. Antano parap. bažnyčioje bus gedulingas ir išpdingos pamaldos, po to visi važiuoja į Sv. Kazimiero kapines. Ten šeimos vieta.

Karžygi, išsėkis ramiai tarp savųjų.

Tėvams, Emilijai ir Justinui ir visai šeimai reiškiu širdingą užuojautą.

— K. P. Deveikis.

T. Aleksynas, P. Balchunas ir J. Beleckas Išvažiavo į Floridą

BRIDGEPORT. — Sausio 17 d., pirmadienio rytą, išvažiavo į Floridą Thomas Aleksynas, 3129 So. Halsted st., taverenos biznio savininkas, Povilas Balchunas, kuris dirbo Auditorium valgykloje, 3131 S. Halsted st. ir J. Beleckas, roselandietis. Visi trys mano saulėje Floridoje praleisti apie mėnesį laiko. Gerai prisimandę šiltame jūros vandenyje ir saulės spinduliuose pailsėję, vėl grįš į Chicago.

Kelionėn išvyko automobiliu. — Senas Petras.

Jadvygai Naimavičiutei Laiškas Naujienose

Petras Klipštas, gyvenęs Vokietijoje, atsiuntė Naujienoms laišką, skiriamą p. Jadvygai Naimavičiutei. Ji yra kilusi iš Ukmergės apskr., Pabaisko valsčiaus, Rakaučiznos kaimo. Atvyko į Ameriką pas brolių Julijų Naimanų. Ištekėjusios pavardė nežinoma.

Laiško reikale malonėkit kreiptis: Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

KLEMENSAS MARTINAITIS
4537 So. Wood Street

Mirė sausio 18 d., 6:00 val. vakaro, 1949 m., sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Kauno red., Šiaulių apskr., Zagarės par., Minkų kaime, Amerikoje išgyveno 37 metus.

Paliko nuliūdę: 3 pusbroliai: Kazimieras, Pranciškus ir Stanislovas Martinaičiai; pusseserė Ona Adasiak ir kitos gimines ir draugai.

Priklausė prie S. L. A. 122 kuopos.

Kūnas pašarvotas koplyčioje, 1945 W. 48th St. Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 22 d., 8:30 val. ryto iš kopl. į Sv. Kizžiaus parap. bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Klemenso Martinaičio gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Pusbroliai, Pusseserė ir kitos Gimines.

Laid. Direkt. Lenart Ezerskis, Tel. Virginia 7-1231.

Skeibimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

Paminklus pristatome į visas kapines arti ar toli.

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th St. — Tel. BEverly 8-0005

Milda Žalpis išskrido į New Yorką

IS TOWN OF LAKE. — Kai kurios moterys, išvažiuojusios iš Chicago, griežtai rašo, savo vyrams, nei siūnia ultimatumus dėl to, kad jie Naujienoms neužrašo. Tai ir kitos moterys turėtų taip pasielgti su vyrais, kurie yra nerangūs užrašyti Naujienas.

Praėjusį ketvirtadienį, būtent sausio 13 dieną, lietuvaitė Milda Žalpis išskrido orlaiviu iš Chicago į Jamaica, New York, aplankyti savo mielą motiną Oną Žalpienę. Taipgi sako, kad ji esanti pašaukta į valdžios darbą. — Reporteris.

B. Barniškis išvyko ligoninėje Ligoninėje

B. Barniškis išvyko ligoninėje žmonos atlankyti, o netrukus ir pats pateko ligoninėn. Dabar jis guli Illinois Central Ligoninėje, 5800 So. Stony Island ave.

Barniškiai gyvena 9424 So. Burnside ave. Pirmiausia ji susirgo, gi Barniškis, grįždamas iš ligoninės, susižeidė ir turėjo būti paguldytas. Vakar žmona tiek pasitaisė, kad ją jau išleido iš ligoninės ir ji dabar yra namie.

MATEUŠAS VASKYS

Gyveno 4138 Archer Ave. Tel. Virginia 7-9408

Mirė sausio 13 d., 3:18 val. po pietų, 1949 m., sulaukęs 56 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 38 metus.

Paliko nuliūdę: giminaičiai: Vincentas Mazhauskas ir jo žmona Estelle; Julius Mazil ir jo žmona Patricia; Helen Mazhauskas, Estelle Mazeika ir jos vyras Petras, artimi draugai — Joseph ir Tillie Jokantai.

Kūnas pašarvotas Ant. M. Phillips kopl., 3307 Lituonica Ave. Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 22 d., 8:30 val. ryto iš koplyčios į Sv. Jurgio parap. bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Mateušo Vaskio gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Giminaičiai, Draugai ir Pažįstami.

Laid. Direkt. A. M. Phillips, Tel. Yards 7-4908.

Įrškite tose krautuviuose, k. prasigau. NAUJIIENOSE

PFC. ERNEST B. KAMINSKAS
UNITED STATES ARMY

A. a. Pfc. Ernest B. Kaminskas, U. S. Army, buvo karo lauke Vokietijoje, kovo 1 d., 1945, sulaukęs 23 metų amžiaus. Gyveno su tėveliais po adresu 1619 So. 49th Ave., Cicero, Illinois, Olympic 5949.

Laukė Sv. Antano parapijos mokykla. Baigė Morton High school. Buvo pasizymėjęs sportu. Priklausė prie Chicago Lietuvos Draugijos ir Kestučio Pasalpos klubo.

Buvo labai geros širdies jaunuolis ir narsus kareivis. Už didelę drasą ir atsizymėjimą kovose, buvo apdovanotas keilias medaliais.

Buvo palaidotas United States Kapinėse, Margeste, Holland, netoli Aachen, Germany.

Po 4 metų kūnas yra parvežtas į palaidojimo vietą Incaname lote, Sv. Kazimiero kapinėse.

A. a. Pfc. Ernest B. Kaminskas kūnas bus pašarvotas Antano B. Petkaus koplyčioje, 1410 So. 50th Ave., Cicero 50, Ill., ketvirtadienį, sausio 20 dieną, 4 val. popiet. Laidotuvės įvyks sausio 22 dieną, 8:30 val. ryte į sv. Antano parapijos bažnyčia, Cicero, Ill., kur įvyks gedulingos pamaldos, 5 sv. Mišios kartu su egekviljomis, po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines. Militarines apeigas atliks Don Varnas Post 986.

Paliko dideliame nuliūdime mylimą motinėle Emiliją, po tėvais Petruskaitė; tėvelį Justina, seserį Sesuo M. Marielida, Sv. Kazimiero Vienuolyne; broli Daniel, moterį Constance ir jų dukrelę Susan; pusseserę Sesuo M. Gemma, Good Shepherd Home Vienuolyne, Memphis, Tenn.; krikšto tėva ir dėdė Pranciškų Petruska, moterį Josefina, jų dukterį Lucilę ir jos vaikus; teta Barbara Preibis, pusseserę Clara ir jos vyrą Fred Struss ir jų šeimą; pusbrolius: Aleksandrą ir Betty, Joną ir Sophia, Leoną ir Oną Meskusius ir jų šeimas; Anastaziją ir Antaną Valancius ir jų šeimą; Joną ir Genovaitę Antanaitis ir jų šeimą; Bernice ir jos vyrą Irwin Bahnesen; krikšto motiną ir teta Agotą Jonksienę, jos vyrą Kazimierą; dimavonės tėva kuniga Antaną Zakarauską; dėdė Justina Antanaitį ir jo žmona Oną; Antaną Balčiuną, jo žmoną Oną ir jų šeimą, ir daug kitų draugų ir pažįstamų Amerikoje ir Lietuvoje.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose.

Mes tavęs niekuomet neužmiršime, kol gyvi būsim. Pasiilekame su skandancia širdimi ant visados. Išsėkis ramiai mūsų mylimas sūnelis ir brolielis Tau paaukavai savo gyvybę už Ameriką ir Lietuvos laisvę. Tegul Viešpatis Dievas suteikia tau amžiną ramybę aname pasaulyje. Nuliūdę lieka:

Tėvai, Brolis, Sesuo ir visi gimines ir pažįstami.

Įrškite iš didžiausios Paminklų Dirbtuvės CHICAGOJE

Jonas Savickas

REVEL GRANITE CO (Not Inc.)

19th St. ir Kedzie Ave

WHOLESALE ISDIRBYSTE

Paminklus pristatome į visas kapines arti ar toli

Telefonas: BEverly 8-3632

A. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142

1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 2189 CICERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ

Saukite

MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. 3319 Lituonica Ave.
PROspect 6-0099 YARDS 7-1138-1139

Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gausime koplyčių arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. Yards 7-1741-1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0727

DYKAI KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k

NARIAI
Chicago Lietuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUONICA AVENUE Phone YARDS 7-4908

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET TEL.: SEeley 3-5711

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAfayette 3-3572

P. J. RIDIKAS

354 SO HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 7-1419

I. J. ZOLP

1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS

TEL.: Virginia 7-6672 and 6673
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE

GARSINKITES "NAUJIIENOSE"

SUSIRINKIMAI

LIETUVIŲ ŽAGARĖS KLUBO metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 23 dieną, 1 val. popiet, Hollywood Inn svet., 2417 W. 43rd St. Malonėkite laiku pribūti, nes išgarsite komisijos raportą apie klubo finansinį stovį.

— J. Kolarakis, rašt.

KRAKISKIŲ DRANGIŠKO Klubo metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 23 dieną, 1949 m., 2 val. popiet, Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Malonėkite visai dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarti.

— A. Kvedaras, rašt.

Veikiai atima smaugimą ir kosėjimą nuo ASTHMA priežasties.

FOR BRONCHIAL ASTHMA AND HAY FEVER

For relief from the spasms of Bronchial Asthma, use this modern vapor method. Easy to use... economical. Full refund if not satisfied. CAUTION—Use only as directed.

ASTHMA NEFRIN NEBULIZER AND INHALEANT SOLUTION

DARGIS DRUG STORE
2425 W. Marquette Road, Chicago. HEEmlock 4-6050.

LOVEKIS Siūnciam Gėles Telegramu! Visas Pasaulio Dalis

KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 SO. HALSTED ST. Tel. YARDS 7-7308

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELININKAS

Gražiausias gėlės dėl vestuvėms, bankietų, laidotuvių ir kitų visokių papuošimų

6901 So. Wentworth Ave.
Tel.: Stewart 3-2454 ir HUDson 3-2224

URBA Gėlės Mylimiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams.

GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LA 3-5800 arba 5870

CONRAD FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos klasės su moderniausiomis užlaidoimis ir Hollywood'o sviesomis. DARBAS garantuotas.

414 W. 63rd ST.
Tel. EN. 4-5883-40

MEDLEVA ZIEVIES

Medleva yra vienas geriausių gyduolių nuo užsinejusių vidurių užkietėjimo, geriant daug ar mažai, ji nepatenkia sveikatai, ji lengvai liuosuoja vidurius, stabdo galvos skaudėjimą ir priduoja kūniui gyvumo ir skautumo. Vienas puodukas verdančio vandens ir vienas šaukštukas sutrintos Medlevo Zievių, gerk kada atšals. Medlevo Zievių \$1.50 svaras, o už \$1.00 10 uncijų.

Trukzolių šaknis vaistas nuo patrukimo, po krūtine skaudėjimo, dieglių, palengvina atkosėjimą, verčia prakaituoti. Trukzolių svaras \$3.00, o už \$1.00 5 uncijos.

ALEXANDER'S CO.
414 W. BROADWAY, So. Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RYTINĖ RADIO VALANDA

— IS STOTIES —
W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto. Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 valandos ryto. Pirmadieniais taipgi 7 val. vakare.

Išgirskite vėliausias žinias, muziką ir kitus idomius pranesimus.

CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS

1909—1949

40 Metų Sukakties Vakaras

Sekmadienį, Sausio-Jan. 23 d., 1949 • AMALGAMATED CENTRE

PRADŽIA 3:45 VAL. VAKARO

333 SOUTH ASHLAND BOULEVARD

Programą išpildys Algerd Brazis, Mary Pukšmis, Christine Miller-Bertulis, "Onuks" Stephens, Andy Norbut,

Mary Petris, Mary Serapinas ir Pirmyn choras K. Steponavičiaus vadovaujamas. Po koncerto šokiai.

IĖJIMAS \$1.25 (su taksais) Nariams reikės tik taksai sumokėti.

KORESPONDENCIJOS

IŠ MICHIGAN FARMERIŲ GYVENIMO

Žemės alyvos laukai.—Farmeriai dabar turi daug laiko.—Naujų Metų sutiktuvės.—Dundulienės nelaimė bei jos 75 metų amžiaus sukaktis.

SCOTTVILLE, MICH.—Nuo Hart iki Scottville yra tik 18 mylių. Na, o tarp tų dviejų miestų yra Pentwater. Jis randasi prie ežero ir per jį eina U. S. 10 kelias. Ir štai tų miestų (tiksliau, miestukų) apylinkėse yra nemažai lietuvių fermerių. Kai kurie jų visai neblogoi gyvena.

Apie keturias ar penkias mylias nuo Pentwater randasi žemės alyvos versmės. Ten jau veikia apie 50 šulinių, iš kurių traukiamą nafta arba alyva. Iš tų versmių yra gaunamos šviečiamosios dujos (gasas). Yra prarastos dūdos, kuriomis dujos pasiekia miestukus ir farmas. Iš sakytų 50 šulinių keli priklauso lietuviams fermeriams. Ir juo tolyp, juo toje apylinkėje atsiranda daugiau žemės alyvos versmių. Prieš dešimt metų toje vietoje 120 akrų žemės buvo galima pirkti už \$3,500, o dabar nė už \$35,000 nenupirksi.

Farmeriai dabar turi daug laiko, tad ir linksmis. Gruodžio 19 dieną buvo padarytas siurprizas p-lei Birutei Bagdo-

nas jos gimtadienio proga. Susirinko pilnas namas svečių ir sunėdė Birutei visokių dovanų. P-ia Bagdonas tuoj apkrovė stalus visokiais valgiais ir gerimais. Nėtrūko nieko, — iki valiai buvo gardžių valgių ir pyragų bei tortų. Visi valgė, gėrė, šoko ir linkėjo Birutei visokiausių laimčių.

Seniesiems metams baigti ir naujiesiems pasitikti susirinko didokas būrys fermerių pas Phillips. Visi smagiai linksmis, — šoko ir žemaitiškas dainas dainavo apie Onas ir Magdes. P-ia Kranauskienė parūpino dainas su gaidomis. Tuoj susidarė tikras choras iš Kranauskienės, jaunosios Kranauskienės, ponios Bagdonos. Tuoj susidarė tikras choras iš Kranauskienės, jaunosios Kranauskienės, ponios Bagdonos. Tuoj susidarė tikras choras iš Kranauskienės, jaunosios Kranauskienės, ponios Bagdonos.

Kai laikrodis pradėjo skambinti 12 valandą skelbdamas, jog senieji metai pasibaigė, o naujieji užstojo, tai vienai kitiems pradėjo visokių laimčių linkėti. Na, o jaunosioms mer-

guželėms linkėjo šaunių bernuželių. Tuo tarpu p-ia Phillips paruošė pietus. Na, ir kaip tokiais atvejais dera, paragauti ir po vieną ir po kitą.

Nuotaika buvo smagi ir jauki. Padarėme ir vieną rezoliuciją: jei nieko nepaprasto neatsitiks, tai važiuosime į "Naujienų" 35 metų rengiamą jubiliejinį vakarą.

Kai artinosi laikas gyvulus apžiūrėti, tai svečiai pradėjo skirstytis.

"Naujienose" pastebėjau, kad Mariutė Dundulienė susižeidė. Ilgai nelaukdamas pasiryžau iširti, kas iš tiesų atsitiko. Nuvažiavau. Radau ją sveiką ir linksmą. Paklausiau, kaip ir kas atsitiko. Atsakė, jog paslydusi ir nuvirtusi. Girdi, nėra kur įsikibti, tad lengva ir nugrūti.

Nieko nepadarėsi: moterys mėgsta darytis ir todėl kartais nepastebi, kur slydu. "Well, watch your step..."

Štai prieš kiek laiko Mariutei sukako 75 metai amžiaus. Tąja proga jai buvo surengtas linksmas pobūvis. Suvažiavo draugai ir pažįstami bei suvežė visokių valgių ir dovanų. Ponios Miller ir Rudis bei p-lė Karpiavičiūtė iškepė gimtadienio pyragą.

Mariutė buvo tuo labai patenkinta. Gailla tik, kad Senelis negalėjo tame pobūvyje dalyvauti. Senelis yra geras Mariutės draugas ir mėgsta pyragus.

Labai gražu, kad draugai neužmiršta Mariutės. Linkiu jai sulaukti bent 100 metų! —Senelis.

Lawrence, Mass.

Ben dras Lietuvos 31 metų nepriklausomybės paminėjimas

Lawrence lietuvių patriotinės srovės be skirtumo įsitikinimų bei pažiūrų mato būtiną reikalą gelbėti kenčiančią mūsų brangią Tėvynę Lietuvą, kuri vis dar tebėra kankinama baisaus tirano, — tokio tirano, kokio pasaulis iki šiol nėra matęs. Mūsų broliai lietuviai yra išblaškyti po visus pasaulio kraštus. Jie, saugodami savo gyvybę, turėjo apeilti savo gimtąjį kraštą, kada tas baisusis bolševikiškas smakas pasmaugė mūsų gimtąjį kraštą Lietuvą.

Sausio 11 dieną susirinko šv. Pranciškaus parapijos raštinė, atstovai nuo šių srovių: Am. R. K. Federacijos skyriaus kun. P. M. Jūras, kun. Jonas Bernatonis, Liuda Venčienė, Leonora Svenčionienė ir F. A. Krancevičius; Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus — A. Šiauris, M. Stakionis ir V. Akstinas; Lietuvių Piliiečių Klubo pirm. Julius Zurwell. Pradžią buvo sklaidi ir atstovų ūpas buvo vieningas. Todėl skirtumų bei opozicijos kaip ir nebuvo. Sakytam tikslui tapo išrinkta valdyba sekama: pirm. J. Zurwell, vice-pirm. L. Vencienė, rašt. M. Stakionis ir iždin. V. Akstinas. Anglų spaudos komisija — kun. J. Bernatonis ir J. Zurwell; lietuvių spaudos kom. M. Stakionis ir F. A. Krancevičius. Išrinktąjį pirmininką J. Zurwell kun. P. M. Jūras pa-

kvietė vesti susirinkimą. Pastarasis ir užėmė savo vietą. Plačiai buvo kalbėta apie svarbą vieningai ir iškilmingai paminėti tą Lietuvos istorinę šventę, kuri įvyks vasario 20 dieną, Lietuvių Piliiečių Klubo svetainėje, 41 Berkeley Street, Lawrence, Mass. Salės durys bus atidaros 2:00 popiet. Prakalbos ir muzikali programa prasidės lygiai 3:00 valandą. Iki šiol Lietuvos šventės minėjimas įvykdavo atskirai.

Garbė priklauso dvasios vadams ir apskritai visiems atstovams už taip labai reikalingą suėjimą į bendrą veikimą. Spaudos komisija:

M. Stakionis,
F. A. Krancevičius.

Racine, Wis.

Iš ALT vietos skyriaus veiklos

Amerikos Lietuvių Tarybos vietinis skyrius sausio 9 d., 10:30 val. ryto parapijos salėje turėjo posėdį dėl patikrinimo ruošiamo parengimo vasario 13 d. Atžymėjimui vasario šešioliktosios. Pasirodė iš pranešimų, kad užbrėžti darbai suruošimui parengimo eina sparčiai. Visu smarkumu planinami tiketai. Tikimės sulaukti gerų pasekmių. Dar turėsime vieną posėdį vasario 16 d., 10:30 val. ryto, parapijos salėje. Prašomi draugių delegatai ir šiaip vietiniai lietuviai veikėjai susieiti galutinam nustatymu tvarkos ir paskirimo darbininkų. Esame užsibrėžę vasario 13 d. parengimu sukelti aukų \$500 dolerių. Jei mes vieningai dirbsime ir noriai stambesnes aukas dėsim, būkime tikri, kad savo duotą garbės žodį ištesėsime. Mūsų kaipo lietuvių yra būtina pareiga tai daryti. Maskoliai ir vėl užėmė Lietuvą, lietuvius ne tik nuskriaudė, bet kankina ir žudo. Ar gali būti kas baisnesnio pasaulyje už tokią žiaurumą. Priešas engia mūsų tautą be pasigailėjimo, be jokio žmoniškumo. Todėl mes čia laisvai gyvendami vieningai turim remti išlaisvinimo Lietuvos pastangas dėdami aukas besivaduodami tėvynės meile ir žmonių teisių gynimu. Yra atsižymėję vienkartinėmis stambesnėmis aukomis Juozas Mezinis, Petras Daugela, Agota Zirminskaitė ir kitai. Tikiu, kad šiemet atsisiras visa eilė geraširdžių lietuvių, kurie įteiks stambesnes aukas. Gal pasakysite, kad štai ir vėl kaulija aukų ir aukų, juk čia su aukomis Lietuvą nupirksime. Žinome visi gerai, kad sauso nieks neklauso: su nieku niekas ir pasilieka nieku.

Kas dėl pirkimo Lietuvos, tai jau nuo seno mums žinoma, kad Lietuvos žemelė yra nupirkta brangiausiomis aukomis, — lietuvių krauju ir ašaromis. Dabartiniu laiku partizanai veda kovą, o mūsų pareiga jiems padėti.

—M. Kasparaitis.

"NAUJENOS"—NEIŠSEMIAMAS ŽINYNO IR ISMINTIES ŠALTINIS. SKAITYKITE JAS IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI IR PLATINTI

Darbininkai

Šie geri žmonės patarnaus Chicago Lietuvių Draugijos parengime sausio 23, Amalgamated Center, 333 So. Ashland Blvd.

K. Deveikis
A. Januszis
P. Milasevičius
J. Baličias
Mr. Page
Wm. Kriksčiūnas
K. Eringis
A. Maskolinas
Wm. Mankus
E. Mitchell
L. Kriksčiūnas
J. Yong
A. Kaulakis
M. Kriksčiūnas
P. Lapenis
Wm. Stulpinas

Visi išvardyti asmenys malonėkite atvykti į svetainę 2:15 val. po pietų.

Atėmė Iš Saliuno \$350

Trys banditai praėjusio trečiadienio vakare užpuolė Joe Kuntz saliuoną adresu 825 So. Washenaw Ave. Jie pelnėsi \$350. Saliuno tuo metu, kai jie darė holdapą, buvo jo savininkas ir 10 kostumerių. Savininką piktadariai skaudžiai sumušė.

Sumanus taupymas

Pradžioje savaitės visa šalis minėjo Benjamin Franklin gimtadienį. Jis buvo ne tik žymus patriotas ir statesmanas, bet jis buvo žinomas savo idėjomis kaipo taupytojas. Praktikuoti taupymo įpročius yra geras dalykas. Šeiminkės tai turi daryti kasdien, kad tinkamai suvesti savo biudžetą. Randasi tūkstančiai ir tūkstančiai šeiminkių, kuriuos eina pirkti maisto produktus į Midwest krautuves, nes iš patyrimo jos žino, kad jos gaus savo pinigų vertę. Pagelbėti jums taupyti, patarimas, kad jūs eitumėt pirkti į Midwest krautuves. Jūs čia gausite geriausį maistą ir groserį žemiausiomis kainomis. Šiandien rasite Naujienose jų skelbimą, kuriame nurodoma išpardavimas įvairių prekių. (Sk.)

Planingas Taupymas Moka Gerus Dividendus

- Kiekvienas, kuris kas savaitę arba kas mėnesį taupo nors truputį,—taupo planingai.
- Taupyti reikia įprasti. Taupyk nors mažai, bet reguliariai
- Nuo 1905 metų kiekvienam taupytojui Mutual Federal Savings moka gerus dividendus du kartus į metus.
- Kiekvieno taupytojo sąskaita apdrausta iki \$5,000 per Federal Savings and Loan Ins. Corp. nuo 1935 metų.
- Pradėk Taupyti Šiandien!

Mutual Federal Savings

Chartered and Supervised by the United States Government
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.
2202 W. Cermak Rd. Chicago 8, Ill.
Phone — Virginia 7-7747

VALANDOS: Pirm., Antra, Penkt.—9 v. ryto iki 5 vak. Trečiadi.—9 val. ryto iki 12 val. vidurdienio. Ketvirtadi.—9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadienį—9 val. ryto iki 1 val. po pietų.

3—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.—PENKTADIEN, SAUSIO 21, 1949

KVIEČIAME TAUPYTI
Stipriausioj ISTAIGOJ Chicagoje
TURTAS VIRS \$22,500,000.00
ATSARGOS FONDAS VIRS \$2,000,000.00
STANDARD FEDERAL SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION of CHICAGO
JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.
4192 Archer Avenue Tel. VIrginia 7-1141

HELP REG'D. KANADOJE
VALDŽIOJ REGISTRUOTA EKSPEDICINE BENDROVE, HELP
Prima maisto siuntinių užsakymus į visas Vokietijos ir Austrijos zonas, išskiriant U. S. S. R., taipgi į Francūziją, Italiją, Olandiją, Daniją ir Angliją.
SIUNTINYS Nr. 1 Tik \$10.00 Su įpakavimu 20 sv.
5 svarai kiaulinių TAUKŲ
2 svarai KAVOS (pupelių)
5 svarai CUKRAUS
2 svarai MĖSOS
1 svaras GRIETINĖS
1 svaras RYZIŲ
1 svaras KAKAVOS
SIUNTINYS Nr. 2 Tik \$6.00 Su įpakavimu 10 sv.
4 svarai kiaulinių TAUKŲ
1 svaras KAVOS (pupelių)
1 svaras kenuotos mėsos
1 svaras CUKRAUS
1 svaras KAKAVOS
SIUNTINYS Nr. 3 Tik \$6.00 Su įpakavimu 10 sv.
8 svarai kiaulinių taukų
Visi produktai aukščiausios rūšies ir švieži. Šios rūšies siuntinių už taip žemas kainas tik iš Kanados tegalima išsiųsti.
HELP Patarnaujama Kanados ir J. A. Valstijų žmonėms. Siuntiniai siunčiami greičiausiu Kanados pašto laivininkystės keliu.
HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui; kiekvieną atvejų persiuntina Tamstai gavėjo pakvituotą orderį.
SIŪSKITE LAIŠKĄ SU UŽSAKYMU ŠIANDIEN:
(Pageidaujama, kad pavardės ir antrašai būtų parašyti aiškiai, drukuotom raidėm. Už klaidingai paduotus antrašus HELP neatsakys.)
HELP Reg'd. P. O. Box 777 Place D'Armes, MONTREAL 1, QUE., CANADA.

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: \$7.00 per year in Canada \$7.00 per year outside of Chicago \$9.00 per year in Chicago 4c per copy

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicago: Metams \$7.00 Pusei metų 3.50 Trims mėnesiams 2.00

Užsakymo kaina: Chicagoje—paštu: Metams \$9.00 Pusei metų 4.50 Trims mėnesiams 2.25 Vienam mėnesiui .90

Užsienio: Metams \$10.00 Pusei metų 5.50 Trims mėnesiams 3.00 Naujienos eina kasdien išskiriant sekmdienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Telef. Canal 6-8500

Kova Prieš Komunistų Tironiją

Prezidentas Trumanas vakar pasakė gerą ir turiną Inauguracijos kalbą. Ji išskleidė visas abejones apie tai, ar šios šalies vyriausybė tęs ir toliau griežtą politiką Rusijos totalitarinės diktatūros atžvilgiu ir rems tautas, kurias Kremliaus despotai kėsina pavergti.

Jisai pasakė, kad tik laisvos tautos gali susitarti dėl taikos ir bendradarbiavimo. Šituo pareiškimu jisai atmetė tą kai kurių žmonių įsivaizdavimą, kad demokratijos "gali daryti biznį" ir gyventi taikoje su bolševikų diktatūra.

Prezidentas prižadėjo padėti laisvoms Europos tautoms ne tik atsisototi ant kojų ekonomiškai, bet ir atsiginti nuo užpuolikų. Jisai ketina netrukus pateikti senatui sutartį, liečiančią Šiaurinio Atlanto Saugumo Planą. Jisai žadėjo plėsti prekybą su kitomis šalimis ir padėti visoms tautoms pagerinti savo materialinę būklę, kad jose išnyktų badas ir skurdas.

Prez. Trumanas tiki, kad, laikui bėgant, kai žmonės įsitikins, jogei tikrai demokratijoje ir laisvėje yra pasiekama gerovė, tai ir šalys, kurias dabar valdo komunistai, stos į talką laisvoms tautoms.

Jo kalba buvo transliuojama oro bangomis į visas pasaulio šalis. Ji sustiprins viltis milijonams žmonių, kurie šiandien kenčia priepaūdą ir vargą. Dar didesniu pasitikėjimu, negu iki šiol, pasaulis žiūrės į Jungtines Valstybes, kaip į žmonijos vadą ir užtarėją.

Tai buvo istoriškos reikšmės kalba.

APŽVALGA

DARBAIS, O NE ŽODŽIAIS

Trečiadienį, spaudos konferencijoje, valstybės sekretoriaus pavaduotojas Robert A. Lovett buvo paklaustas, ką jisai maną apie "taikos ofensyvą" kuri bolševikai pradėjo Europoje. Francūzijos komunistų šūlas Marcel Cachin ir Italijos komunistų fiureris Togliatti pasakė "taikingas" kalbas, įrodinėdami, kad Jungtinės Valstybės galinčios susitarti su Sovietų Sąjunga, ir susilaikydami nuo Marshallo Plano niekinimo.

Laikraščių reporteriams Lovett atsakė, kad šituo klausimui nėra gauta jokių pranešimų arba pasiūlymų nė iš vienos valdžios. Bet jisai pastebėjo, kad, jeigu komunistai tikrai stvoja už taiką, tai jie turi įrodyti savo gerus norus darbas, o ne žodžiais. Vienas punktas, kuriame komunistai galėtų patarnauti taikai, tai — Berlynas, kur sovietų valdžia, blokuodama Vakarų susisiekimą geležinkeliais, išsukė aštrią krizę.

Maskvos ir jos pakalikų žodžiais niekas daugiau nebetiki, nes iš patyrimo visi žino, kad jie melgiai.

FAKTAI APIE MINDSZENTY

Teisindama Vengrijos diktatorių valdžią, kuri suėmė kardinalą Mindszenty, "Laisvė" įrodinėja "faktais," kad tas Vengrijos katalikų bažnyčios galva esąs atžagareivis, monarchistas, žemės reformos priešas ir t.t. Girdi, 1920 metais, kada jisai buvo dar tik tai kle-

bonas, jisai per pamokslą šaukė "nušauti komunistus ir socialdemokratų nuo žemės paviršiaus." Jisai išdavinėjęs kairiųjų partijų žmones diktatoriaus Horthy budeliams.

Mes neturime galimybės paklausti šaltinių, iš kurių tie faktai pasemti. Sakysime, kad jie tikri. Bet tai neatsako į klausimą. Iš to, kaip elgėsi Mindszenty prieš 28 ar 29 metus, negalima spręsti apie dabartinį jo nusistatymą. Imkimė pacius bimbinius. Pažvelgė tik 8—9 metus į praeitį (o ne 28 arba 29), mes surasime, kad jie agitavo už taiką su Hitleriu, skeldė "karo kurstytoju" velionį prez. Rooseveltą, siuntė komunistiškus jaunuolius į Washingtoną pikietuoti Baltuosius Rūmus. Bet šitų faktų jie dabar nemėgsta nė prisiminti. Tai kokią moralinę teisę jie turi prikašioti kardinalui Mindszenty dalykus, įvykusius Horthy diktatūros laikais?

Be kitus faktus apie Mindszenty komunistai užtyli. "Naujienose" buvo nurodyta, pasiremiant pranešimu vieno Vengrijos laikraščininko, kad kardinalas kovojo prieš nacius ir jų šalininkus Vengrijoje; kai vokiečių kariuomenė užėmė Vengriją, kardinalas Mindszenty buvo suareštuotas ir per visą nacių okupaciją buvo laikomas kalėjime. Vengrijos žmonės tai žino ir jį už tai gerbia.

O Vengrijos komunistų valdžia jį dabar suėmė ir elgiai su juo arčiau, negu kad elgėsi naciai! Štai dėlko visas demokratiškas pasaulis piktinasi. Klausimas čia eina ne apie

EINAMIEJI ĮVYKIAI

Mrs. Roosevelt dasiprotėjo, kad kompromisais nieko negalima atsiekti su Stalino valdžios atstovais

Mrs. Eleanor Roosevelt, velionies prezidento Rooseveltto žmona sausio 14 d., kalbėdama Valstybės departamento tarnautojams ir grupei civilių piliečių, suinteresuotų Jungtinių Tautų darbuote, kaip pirmininkė Jungtinių Tautų organizacijos žmogaus Teisių (Human Rights) Komiteto, pareiškė: "Aš nemanau, kad aš kada nors atieityje leisiuosi į bet kokius kompromisus, turėdama reikalą su Sovietų atstovais ne tik derybose, bet ir žodžiuose. Sovietų atstovai žiūri į kompromisą kaip į silpnybės ženklą, o ne kaip geros valios ir reiškiama draugiškumo ženklą (gesture)."

Prezidento Rooseveltto našlė sakosi, kad ji besidarbuodama Jungtinių Tautų organizacijoje pažinusi Sovietų atstovų gudrybes ir esanti įsitikinusi, kad Sovietams negalima daryti jokių kompromisų.

Taip pat Mrs. Roosevelt nusiskundė, kad ji yra siuntusi tužinus atsisaukimų rusų valdžiai prašydama, kad būtų paliuosutuota "GI" (kareivių) žmonės iš Sovietų Rusijos ir kad jos galėtų važiuoti pas savo vyrus. Mrs. Roosevelt sako, kad jos atsisaukimus Stalino valdžia ignoravus ir net atsakymo nedavus.

Vadinasi, Mrs. Roosevelt jau pradeda pažinti Sovietų valdžios tikrąjį veidą dalyvaudama Jungtinių Tautų Organizacijoje ir susiduradama su Sovietų atstovais. Bet dar daug yra Amerikos liberalų, kurie labai mažai žino apie Sovietų tvarką, bet tiesiog garbina kruvinąją diktatūrą.

Nori pasiūti vieną tavorščių, kur "pipirai auga" pasimokyti, ar į "druškos kasyklas pasigydyti"

Prezidento Trumano pareiškimas, kad tam tikri Sovietų valdžios nariai nori taikos ir susipratimo su Sąjūnytomis Valstijomis, išsukė visokių komentarų spaudoje ne tik šioje šalyje, bet ir užsienioose. Yra tai, ar kardinalas Mindszenty esąs pavyzdingas demokratas. Bet jisai kovojo už laisvę, priešindamasis naciams ir, paskui, priešindamasis komunistams. Jį persekioja dabartiniai Vengrijos valdovai už jo pažvalgas. Nesvarbu, ar visoms jo pažvalgomms mes pritariame, ar ne, bet mes stojame už jo teisę savo pažvalgas turėti ir skelbti.

"Laisvės" pozicija šituo klausimu yra fašistiška.

UE UNJOJE IMA VIRŠŲ "DEŠINIEJI"

Stambiausiam elektros, radijo ir mašinių darbininkų unijos (United Electrical, Radio and Machine Workers) skyriuje, 114-ame, eina dabar viršininkų rinkimai. Šis skyrius apima 29 dirbtuves Chicagoje.

Balsai, paduoti keturiose dirbtuvėse, rodo, kad komunistų priešų kandidatų sąrašas gauta 3 arba 4 kartus balsų daugiau, negu komunistai ir bendrakeleiviai. Pav. už "dešiniųjų" kandidatą prezidentus, Richard W. Keith, paduota 596 balsų prieš 167 balsus, paduotus už "kairiasparnių" Pasko Sasso; už kandidatą į viceprezidentus, Edward Barry, 586 b. prieš "kairiasparnio" Wm. Conway 172 b.

Balsavimai tęsis iki sausio 30 d. Unijos 114 skyrius turi 5,500 narių. Ji priklauso prie CIO. Elektros darbininkų unija iki šiol valdė komunistai ir jų gieldžiai. Centro valdyba yra "kairiasparnių" rankose.

daroma visokių spėlojimų; mat, prezidentas Trumanas darydamas pareiškimą apie skirtingas nuomones Sovietų valdžioje neįvardino, kurie Sovietų valdžios atstovai nori taikos, o kurie nenori.

Paskutinėmis dienomis News Review žurnalas ima ir parodo su pirštu į vieną Stalino bendradarbį, slaptosios policijos viršininką Lavrentij P. Beria, kad tai esąs vienas iš tų, kurį prezidentas Trumanas turėjęs galvoje.

O kaip yra žinoma, tai Lavrentij Beria yra ne tik vyriausiasis Sovietų Rusijos slaptosios policijos viršininkas, bet ir Politbiuro narys, bei paties Stalino pavaduotojas.

Tasai anglų žurnalas ne tik su pirštu rodo tavorščių Beria kaip į taikos apaštalą, bet eina kur kas toliau: teigia, kad jisai turįs patikimų žinių iš Paryžiaus, jog Beria ne tik nori padaryti taiką su Sąjūnytomis Valstijomis, bet ir turįs sudaręs slaptą susitarimą su Jugoslavų diktatoriumi maršalu Tito, kuris yra komunistų internacionalo pasmerktas.

Išrodytu, kad Paryžiuje kas nors norėtų, kad tavorščius Beria būtų pasiūstas, kur "pipirai auga" pasimokyti "tiesios linijos" arba į Sibiro "druškos kasyklas" pataisyti sveikatos.

Žinoma, nieko nebūtų stebėtina, jei Sovietų Rusijoje ir vėl pasikartotų garsioji "čistka" ir šaudymas "pasiuosintų šunų." Gal būt, kad ir pasaulis nenukentėtų, jei kruvinieji Kremliaus vilkai griebtų vienas ant ramų už gerklės.

Prohibicijos įstatymai, kurie visus patenkina — patenkinti būtlegeriai, patenkinti "sausieji agentai" ir mokesčių kolektoeriai

Kaip yra žinoma, "dixikratų" šalyje — kai kuriose pietinėse valstijose — tebeveikia "sausieji" įstatymai dar ir po šiai dienai. Tenai yra daromas iš koronų "baltojo mulo" skystimas. Vadinasi, yra būtlegeriai ir "sausieji" agentai gauda butlegerius.

Sakoma, kad Mississippi valstija turi ypatingus prohibicijos įstatymus, kurie patenkina visus: būtlegerius, sausuosius agentus ir mokesčių kolektoerius. Ir tai labai paprastu būdu.

Būtlegeriai verda "baltojo mulo" skystimą ir pardavinėja "ištroškusiems." Sausieji agentai juos gauda, o kai pagaua, tai būtlegeriai turi užsimokėti bausmės 10 nuosimtį iš padaryto pelno. Valstijos valdžia iš tų pabaudų turinti gražaus uždarbio.

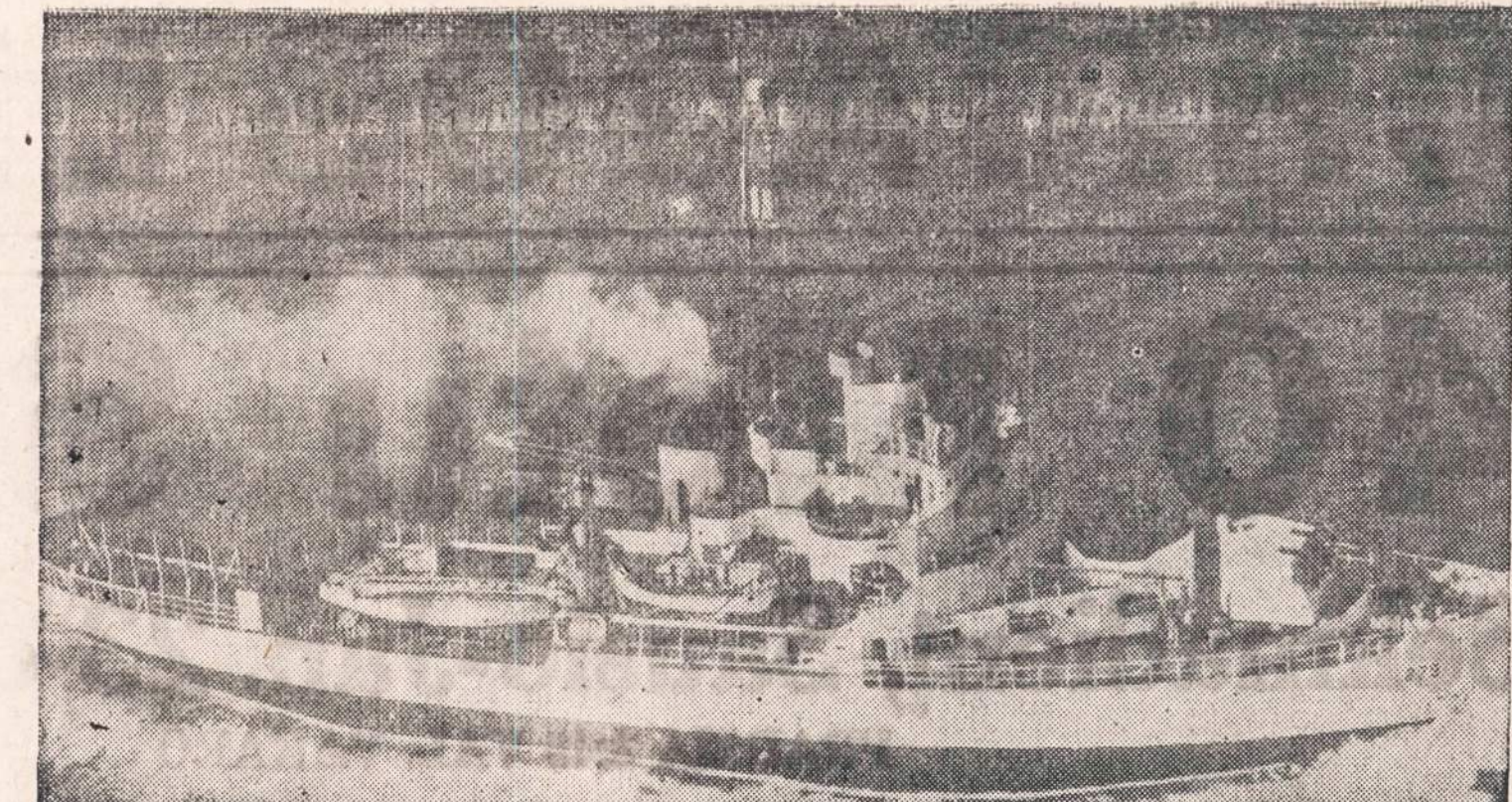
Tai tokiu būdu visi esą patenkinti: būtlegeriai padaro gražaus pelno ir nesigaili to 10-tu nuosimčio valdžiai atiduoti; sausieji agentai darbuojasi ir uostinėja, kur yra daromas "baltasis mulas" ir turi darbo darydami gerą pragyvenimą.

Sakoma, kad tenai esama tikrai teisingų būtlegerių, kurie nē nelaukia, kada jie bus pagauti, bet patys apskaičiuoja savo uždarbį ir atskiria 10 nuosimtį bei pasiūcia cėkį valdžiai.

Svaigalų gėrikai irgi neturi jokio vargo gauti "baltojo mulo," ir tai tikrai gero, — kai išgeria, tai pajunta lyg "mulas įspiria į galvą." — ir tai už prieinamą kainą... —S. Bakanas

Lėktuvo Nelaimėje Du Sužeisti

Du Hammond miesto gyventojai, Keith Cox ir Steve Nemeth, skrido praėjusį trečiadienį Gary apylinkėje. Pietų pusėje nuo Gary miesto jie buvo priversti netikėtai nusileisti. Nusileidžiant buvo abudu sužeisti.

Ledlaužis Eastwing susidūrė su naftos tankeriu prie New Jersey kranto ir užsidėgė. Iš igulos narių žuvo 10, o aštuonių nesurandama. Sužeistų skaičius siekia devyniolika.

LIETUVIAI KOVOJE DĖL ŽYDŲ LAISVĖS

(Atsakymas "Anti-Defamation League of B'nai B'rith")

Rašo JUOZAS ŠALNA

Mano brangūs Oponentai, leiskite šia proga pareikšti Jums gilią užuojautą dėl ištikusių Jus antrojo pasaulinio karo metu baisių žudynių, kankinimų, persekiojimų ir kitų neišskaičiuojamų nelaimių. Leiskite pasveikinti Jus, išsilaisvintus iš moderniausių XX-jo amžiaus persekiojimo įtaisų visokiose getose, priverčiamojo darbo stovyklose ir žmonių išnaikinimo kacetuose.

"Straipsnių autoriaus (reiskia, mano! — J. S.) nurodyti faktai, liečią atskiriems žydams pagalbos suteikimą, yra daugiausiai teisingi" (mano pabraukta. — J. S.). Reiskia, pagrindinis mano straipsnio turinys yra teisingas.

Leiskite man taip pat šia proga palinkėti Lietuvos žydams, kurie to norės, po baisių nelaimių ir didžiausių vargų laimingai sugrįžti į būsimąjį laisvą, nepriklausomą ir demokratišią Lietuvos Respubliką ir peityti į pečių su visais mūsų krašto gyventojais atstatyti sunkiai pažeistą teisingumą ir atkurti iš pelenų bei griuvėsių vėl laisvą gyvenimą ant Baltijos jūros krantų prie Nemuno, Neries ir Dubysos upių.

Placiai Lietuvos žydų žudynių neaprašinėju, nes gerai žinau, kad patys Lietuvos žydai dokumentavo įvykius, rinko duomenis ir rengėsi paskirais leidiniais aprašyti baisiąją savo praeitį. Nesijaučiau kompetingū kalbėti visoje plotmėje apie negirdėto žiaurumo 1941-45 metų Lietuvos žydams įvykius. Taip pat žinoju, kad pačių žydų tarpe atsiras prityrusių ir objektingų plunksnos darbininkų, kurie galės atskleisti pasauliui jų tragedijos veiksmus tikroje šviesoje. Nesijaučiau istoriku, bet tik ciliū įvykių stebėtoju, pasitelkiančiu, kartais, kitų garbingų liudytojų parodymais, kitų žmonių patyrimus bei duomenis mano temai išdėstyti ir pavaizduoti lietuvius kovoje dėl Lietuvos žydų laisvės. Šį savo nusistatymą aiškiais žodžiais pasakiau savo rašinio pradžioje. Prašau pasiskaityti ir prisiminti:

Iš Jūsų atsakymo žodžių, Jūs gana skaudžiu manęs kaltinimų aš jauste jaučiu, kad čia kalba mūsų gimtojo krašto žmonės, man taip artimi žmonės, gal būt su kuriais, jiems to gerai ir nežinant, man teo asmeniškai bendradarbiauti didžiųjų visai lietuvių tautai, visiems Lietuvos gyventojams, nelaimių metu. Aš noriu nuotirdžiai tikėti, kad ir po šių kaltinimų man ir visiems lietuviams, po pasiaikškinimų, gal būt, pasibarimų, rasime vieni su kitais bendrą ir visiems suprantamą kalbą, nors ir po daugybės pralietų kraujo, po didžiųjų nelaimių ir žmogiškių išgyvenimų. Aš tikiu, kad laikas, tasai geriausias gydytojas, pagydys pacias giliausias žaizdas ir vėl pasijusime artimais, lygiais vienos pastogės gyventojais, siekiančiais savojo krašto, savosios tautos gerovės.

Visus šiuos faktus smulkiai suregistruos, patikrins ir nušvies nešališkas ateities istorikas. Žemiau paminėsiu tik pavienius man žinomus lietuvių kovos epizodus dėl Lietuvos žydų laisvės ir lietuvių pagalbos žydams jų baidiose nelaimėse ir varguose. Gerai žinau, kad mano menka plunksna toli gražu neatvaizduos tiksliai visos šios epopejos, bet ir likę daug gyvų lietuvių ir žydų, kurie galės gera valia mano teigimus patvirtinti, pataisyti, papildyti ir tuo būdu sudaryti tikslų minčių įvykių vaizdą. Giliai tikiu, kad gerbiamoji "Naujienų" redakcija neatsakys šitam opiam reikalui atskleisti savo puslapius" ("Naujienos" — 1948.IV.21 d.).

Jūsų rašte esu kaltinamas neteisybės rašymu, piktų šmeižtų skleidimu, nepadoriu "apkaltintuos grupės" gynimu, vienašališku advokatavimu ir t.t. ir t.t. Nesijaučiu tuo kaltas. Neteisybę skleiditi tokiu opiu reikalu, pikta valia šmeižti baisių žudynių aukas, nepadoriai advokatauti iš tikrųjų nenorėjau ir to nedariau. Iš esmės į kaltinimus atsakysiu vėliau, o čia tik noriu pabrėžti, kad savo straipsnyje "Naujienų" dienraštyje pagrindinai liečiau tik vieną Lietuvos baidiosios žydų tragedijos dalelę — lietuvių pagalbą žydams. Nesistengiau kalbėti ir nekalbėjau plačiau dienraščio rėmuose aipe visą Lietuvos žydų išnaikinimo pasibaistinę epopeją, bet, padaręs keletą įžanginių pastabų, stengiausi paminėti eilę faktų, kurie rodytų lietuvių pagalbą savo kaimynams žydams jų skaudžiose nelaimėse ir dideliuose varguose. Ir dideliu pasitenkinimu pažymiu, kad mano garbingi oponentai apie šiuos faktus šitai savo atsakyme parašė:

Mano brangūs Oponentai, leiskite šia proga pareikšti Jums gilią užuojautą dėl ištikusių Jus antrojo pasaulinio karo metu baisių žudynių, kankinimų, persekiojimų ir kitų neišskaičiuojamų nelaimių. Leiskite pasveikinti Jus, išsilaisvintus iš moderniausių XX-jo amžiaus persekiojimo įtaisų visokiose getose, priverčiamojo darbo stovyklose ir žmonių išnaikinimo kacetuose.

Placiai Lietuvos žydų žudynių neaprašinėju, nes gerai žinau, kad patys Lietuvos žydai dokumentavo įvykius, rinko duomenis ir rengėsi paskirais leidiniais aprašyti baisiąją savo praeitį. Nesijaučiau kompetingū kalbėti visoje plotmėje apie negirdėto žiaurumo 1941-45 metų Lietuvos žydams įvykius. Taip pat žinoju, kad pačių žydų tarpe atsiras prityrusių ir objektingų plunksnos darbininkų, kurie galės atskleisti pasauliui jų tragedijos veiksmus tikroje šviesoje. Nesijaučiau istoriku, bet tik ciliū įvykių stebėtoju, pasitelkiančiu, kartais, kitų garbingų liudytojų parodymais, kitų žmonių patyrimus bei duomenis mano temai išdėstyti ir pavaizduoti lietuvius kovoje dėl Lietuvos žydų laisvės. Šį savo nusistatymą aiškiais žodžiais pasakiau savo rašinio pradžioje. Prašau pasiskaityti ir prisiminti:

rašysiu šioje replikoje ir kviečiu į tai atsiliepti ir kitus geros valios žmones, lietuvius ir žydus.

Aiškiai pabrėžiu, kad nenorėjau ginti, negyniau ir neteisinau Lietuvos žydų žudikus. Juos smerkiu ir dabar smerkiu, kaip eilinius žmogžudžius. Manau, kad būsimosios laisvos Lietuvos prokuratūra juos visus išaiškins, surinks ir patrauks teismo atsakomybėn už kvalifikuotas ir masines žmonių žudynes. Visų dorųjų lietuvių ir žydų šventa pareiga išaiškinti ir tinkamai nubausti visus nusikaltečius ir atstatyti pažeistąjį teisingumą. Laisvos Lietuvos teismų vykdytą ir vykdysimą teisingumą aš aukštai vertinu ir juo pasitikiu.

1. Kodėl rašiau lietuvių pagalbos žydams reikalu?

Taciau, gali kilti klausimas: kodėl iš Lietuvos žydų kančių ir ašarų epopejos pasirinkau temą tik aipe lietuvių pagalbą žydams? Kodėl neliečiau kitų šios baidios praecies dalykų, nekalbėjau plačiai apie žydų išnaikinimą, o rašiau apie lietuvių kovą dėl žydų laisvės? Į šiuos klausimus dalinai jau atsakiau pirmuos šio rašinio žodžiuose, besikreipdamas į mano brangius oponentus. Bet tam buvo daugiau priežasčių. Kai kurias čia paminėsiu.

Iki šiol lietuvių pagalba žydams nebuvo plačiai spaudoje nušviesta. Apie tai medžiaga sistemingai nebuvo renkama ir saugoma. Patys žydai savo spaudoje apie tai kalbėjo gana epizodiniai, rezervuoti ir daugiausiai lieti paskirus faktus bei įvykius. Lietuvos žydai priviečiai ir viešai kaltindavo dažnai visus lietuvius, net visą lietuvių tautą jų išžudymu arba pagalba tikriems žudikams, hitleriniams vokiečiams. Jie tvirtindavo, kad visi lietuviai kalti žydų žudynėse, o tik paskiri lietuviai teikę žydams pagalbą. Šitoje plotmėje ir lietuvių kova dėl žydų laisvės nebuvo tinkamai pavaizduota ir išdėstyta.

(Būs daugiau)

Uždarys Mokyklą Esančią Arti Aerodromo

Hale aukštesnioji mokykla yra arti Chicagos municipalinio aerodromo pietų vakarų pusėje. Pranešama, kad mokykla iš čia bus iškraustyta, ba jai sudaro pavojaus lėktuvų skraidymas.

Naujas Bylos Negrinėjimas Lang'ui

Spalių mėnesio 12 dieną 1948 m. Howard Lang, 12 metų, užmušė Forest Perservuose Lonnie Felcką 7 metų. Teismas paskyrė jam bausmę kalėti 22 metus. Šiomis dienomis Illinois valstybės vyriausiasis teismas atmetė šitą sprendimą ir įsakė Lang'ou bylą iš naujo nagrinėti teisme.

SKAITYTI IR KITUS RAGINŲ! SKAITYTI "NAUJIENAS"

PUSĖ ŠIMTO AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI

Aukos sudėtos Draugystės Lietuvos Kareivių susirinkime

CICERO. — Pradžią padaryta. Lietuvai laisvinti aukos dėdamos.

Praėjusį sekmadienį Draugystė Lietuvos Kareivių turėjo metinį susirinkimą. Narių atsilankė nemažai. Visi atidžiai išlausė platų Amerikos Lietuvos Tarybos Vykdomojo Komiteto atsišaukimą ir be jokių ginčų sudėjo netoli pusę šimto dolerių. Tai aukos senosios mūsų gimtinių laisvei.

A. L. T. Vykdomojo Komiteto atsišaukimą skleidžia mas plačiai. Aš gavau ju pluoštą. Kopijas padalinau šitaip:

Draugystei Lietuvos Kareivių, Raudonos Rožės Klubui, SLA 301 kuopai, Kultūros Draugijai, Lietuvių Improvement ir Politikos Klubui, Lietuvos Seserų Draugystei ir Šakių Apskrities Klubui.

Pirmą susirinkimą laikė Kareivių Draugija ir pradžia pasirodė neblogo. Netenka abejoti, kad kiti pasielgs panašiai ir prisidės pagal išgalę.

Lietuvos aukrai vasario 13 dieną parengimas. Visi kaip vienas pasirodymui skaitlinga reprezentacija ir su gausiomis aukomis. — D.

ŠAUKIAMAS VEIKĖJŲ SUSIRINKIMAS

Chicago Lietuvos Taryba šaukia susirinkimą veikėjų, profesionalų ir asmenų norinčių prisidėti prie Tarybos darbų.

Susirinkimas įvyks sausio 21 d. (penktadienį), 8 val. vakare, Vyčių salėje, 2451 W. 47th St.

Centro Valdybos asmenys suteiks įdomių ir naudingų informacijų apie ALT-o ateities uždavinius ir darbus. Bus pranešta apie pasirošimą Lietuvos

Nepriklausomybės šventės minėjimui, taip pat bus svarstomas Chicago Lietuvos Tarybos vajeis klausimas.

Visų Chicago lietuvių organizacijų ir klubų valdybų nariai, norėdami savo organizaciją pastatyti garbingose eilėse kovoje už Lietuvos laisvę, turėtų dalyvauti šiame svarbiame penktadienio (sausio 21 d.) susirinkime. — Br. Budginas.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS CHICAGOJE

Chicago Lietuvos Taryba pilnu tempu ir sėkmingai ruošiasi Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimui, kuris įvyks vasario 13 d. (sekmadienį), 1 val. po pietų, AMALGAMATED CENTER salėje, 838 So. Ashland Blvd.

Sudarant šventės programą buvo rimtai atsižvelgta į tai, kad kalbos ir visas minėjimas neužsistėtų per ilgai ir neišvargintų klausytojų. Rengėjai

ruošiasi šią svarbią šventę praversti galimai pakilnesnėje patriotinėje nuotaikoje, kad kiekvienas minėjimui, kuris įminėjimo išsineštų gilų norą ir pasiryžimą prisidėti darbu ir aukomis prie vedamos kovos už lietuvių tautos išlaisvinimą iš žiaurios bolševikų okupacijos.

Minėjimas prasidės Lietuvos ir Amerikos Himnais, kuriuos išpildys "Birutės" choras. Šventės ceremoninę dalį atliks "Da-

Abejotina Asmuo?????

EVELYN STANKUS

Tadukas sekmadienį, sausio 23 dieną, Sokol svetainėje, 2337 S. Kedzie Ave., per Keistučių choro parengimą ieškos abejotino asmens. Jis atidžiai krepia dėmesį į Evelyn Stankus, kaip abejotina žmogą, bet ar tai ji? Atvykę į choro parengimą galėsite patirti ir tamsios.

Operetė "Abejotinas Asmuo" yra juokinga ir graži, su artistais Kaziu VeSota, Vincu Samoška, Jurgiu Kwain ir Jonu Tamulioniu ir artistėmis Genovaite Maczisz ir Evelyn Stankus. Po operetės bus koncertas su "Žilgirių Mušis", o po to šokiai. Įžanga \$1.35. Duryrs atidarys 2:30 popiet, o vakaro pradžia lygiai 4:00 val. vak.

riaus-Girėno" ir "Don Varno" Postų legijonieriai. Religines apeigas išpildys kun. I. Albiavičius.

Žymiausi asmenys šventėje į minėjimą yra kviečiamas Illinois valstybės Gubernatorius Adlai E. Stevenson, Chicago miesto Majoras Martin H. Kennelly ir Lietuvos buv. Prezidentas Dr. K. Grinius.

Svarbiausią kalbą pasakys iš Europos atvykęs Vyriausios Tarybos Pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas. Iš vietinių lietuvių kalbės Dr. P. Daužvardis (Lietuvos Konsulas Chicagoje), L. Šimutis (ALT-o Pirmininkas), Adv. A. Ollis (ALT-o Vice-Pirm.) ir M. Vaidyla (ALT-o Iždininkas).

Lietuvos partizanų dainos. Po iškilmingų ceremonijų ir kalbų tremtiniai suvaidins vieno veiksmo vaizdelį St. Laučiaus, "Paslaptingo Zonoje", jame bus pavaizduota kova dartinųjų Lietuvos partizanų prieš bolševikus. Vaidinime bus dainuojamos autentiškos partizanų dainos, kurias dainuoja partizanai Lietuvoje.

Informaciniai laišukai.

Chicago Lietuvos Taryba išsiuntinėjo laiškus draugijoms ir klubams pranešdama apie įvykstantį minėjimą. Laiškuose primenama, kad Amerikos lietuviai vieningai dirba Lietuvos laisvinimo darbą. Tas darbas pareikalauja nemažai išlaidų, kurios yra padengiamos aukomis gautomis iš organizacijų ir pavienių asmenų.

Visos lietuvių draugijos prašomos paskirti gausią auką A. L. Tarybai ir ją įteikti per iškilmingą minėjimą.

Br. Budginas.

Joniškėčių Klubo Nariams Žinotina

Vienas Joniškietis, kurs dabar yra tremtyje Vokietijoje, prisiuntė Joniškio miesto nuotraukų, 20 fotografijų.

Jos buvo išdalintos praeitame Joniškėčių Klubu susirinkime. Kai kurie nariai, užjaušdami tremtinių sunkią padėtį, sudėjo 12 dolerių pasiuntimui pakieto maisto. Taigi pranešu, kad siuntinys buvo sutaisytas vien iš maisto, sverias 22 svaru, ir jau yra pasiųstas. — M. Miravič.

Abejotinas Asmuo?????

KAZYS VeSOTA

Šis asmuo panašus į Kazimierą Ve Sotą, daug kartų scenoje matytą. Bet sako, kad jis yra Tadukas, tarnas, kuriam buvo pono Stasio paliepta saugoti namus, o labiausia žiūrėti, ar neateina pas Stasio žmoną. Oną kaž koks "Abejotinas Asmuo". Tadukas tikrai susirūpinęs ir todėl prašo per spaudimą pareikšti, jog jis būtų dėkingas, jeigu publika jam pagelbėtų išspresti, kas yra tas "Abejotinas Asmuo".

Tam tikslui Keistučių choras pasamdė Sokolų salę sausio 23 dienai ir lygiai 4 valandą po pietų, bandys Tadukui visa tai išaiškinti. Keistutėčiai kviečia visus skaitytojus, kurie irgi domisi "Abejotinu Asmeniu", dalyvauti jų parengime tą dieną. Be to, Keistučių choras tą pačią dieną visiems atsilankusiems padainuos pirmą kartą Amerikoje V. Paulausko parašytą baladą apie "Žilgirių Mušį", kurią choro mokytoja Alice Stephens stropiai mokinia.

Taigi tikrai verta bus ateinantį sekmadienį atvykti į Sokolų salę, 2337 S. Kedzie Ave., 4 valandą. Įėjimas \$1.35. Duryrs atidarytos nuo 2:30 popiet. — Melsvakutė.

Marquette Parko Namų Savininkų vakaras

Sekmadienį, sausio 23 dieną, Lietuvių parapijos salėje, 6820 So. Washenaw Ave., įvyksta Marquette Parko Namų Savininkų Organizacijos metinis vakaras su gražia ir turtinga programa, kurią išpildys Chicago Lietuvos Suvalkiečių Dr. Jozos Choras pios Janinos Grieg vadovybėje.

Vakaro komisija užtikrina, kad atsilankę į vakarą svečiai tikrai turės linksmą ir malonų laiką, nes programa bus įvairi ir daili, susidedanti iš veikalo, tautiškų šokių, kalbų ir dainų. Sceną puoš įvairūs kostiumai, bus solistė 10 metų senumo ir pasakys kelis žodžius, dalyvaus svets iš užjūrio ir kiti.

Prašom visus svečius ir narius ateiti, ir patys pamatysite ir pasigerėsite, užmiršite visus rūpesčius ir vargus valandėlei. Įžanga 70 centų su taksais.

Po programos šokiai prie gero orkestro, gėrimai ir užkandžiai.

Pradžią 3:30 valandą popiet. Darbininkai, kurie esat apsiėmę patarnauti svečiams, malonėkite neužmiršti, pasižadė tą laiką būti vietoje.

Taigi prašomi visi nariai atsivesti savo draugus.

— Narė Ona Svirmickas.

Am. Lith. Business Organization of Cook County

Yra rengiamas metinis bankietas 23 d. sausio, sekmadienį, Kultūros svetainėje, 10413 So. Michigan Ave. Pradžią 3:30 valandą popiet. Vakarienė bus apie 6 valandą vak. Įžanga viso \$3.00.

Organizacija kviečia visus narius ir pašalinius atsilankyti ir šauniai laiką praleisti. Parengimas bus labai įvairus, susidės iš dainų, prakalbų, muzikos ir kitų pamarginimų.

Taipgi Karolis Požėla dalyvaus, ba jau nusipirko bilietus sau ir savo draugui Angelui. Taipgi kurie nematė Angelo, jį pamatysite ir su juo ypatingai pasikalbėsite.

O vakarienė, tai labai bus turtinga, susidės iš 6 valgių. Taipgi bus gėrimų prie stalo.

Komitetas kviečia visus narius dalyvauti ir savo draugus bei kaimynus atsivesti, juos pavaišinti ir įrašyti į Organizaciją.

Greitai, ateityje bus išleistas albumas; visų narių pavardės, antrašai ir profesija bus įrašyta į tą knygutę. Dabar kaip tik ir laikas įstoti į Organizaciją.

Užsakykite vakarienę vieta kaip galima anksčiau. Kviečia — Valdyba ir Komitetas.

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI "NAUJIENAS"

"NAUJIENAS" skaito geri lietuviai

Kodel Kentet

Dr. Peter Fahrney 1840 - 1905

nuo Galvos Skausmų, Vidurių Paleidimo, Nerviškinimo, Nervingumo, Vidurių Išputimo, Nemigos ir Stokos Apetito dėl Užkietėjusių Vidurių?

Kaukite greitai, išbandytą, malonią pagalbą su

G O M O Z O

Šis vidurius atleidžiantis ir stiprinantis vaistas švelniai pašalina viduriuose susirinkusias medžiagas; padeda pašalinti vidurius užkietinančias dujas ir suteikia viduriams malonios šlamos jausmą. Gomozo nuostabus veikimas pareina nuo mokslinės formulės, kurioje įeina 18 (ne viena ar dvi) gamtos mediciniškų žolių, šaknių ir kitų vaistinių augalų — nuo slaptos formulės, tobulai išvystytos per 78 metus. Taip, greitai, maloniai, išbandytai pagalbai nuo vidurių užkietėjimo dar šandien kaimyninėje vaistinėje nusipirkite arba užsakykite Gomozo.

SPECIALIAI Susipažinimui SIŪLOMA

11 oz. butelį, kuri bus prisijusi į namus tik už \$1.00.

SIŪSKIT ŠI "SPECIAL PASIŪLYMO" KUPONĄ — DABAR

Įdėtas \$1.00. Atsiųskite man apmokėtą reguliari 11 uncijų butelį GOMOZO.

C. O. D. (Išlaidos pridėtos.)

Vardas.....
Adresas.....
Pašto Ofisas.....
Dr. Peter Fahrney & Sons Co. Dept. 670-397
2301 Washington Blvd., Chicago 12, Ill.
236 Stanley St., Winnipeg, Man., Canada

"NAUJIENAS" skaito geri lietuviai

JAMES E. JODIS
ATVEŽA VISOKIAS ANGLIS
Taipgi Dump Truck Hauling
Telefonuokite vakarais
REPUBLIC 7-4649
2853 WEST 65th STREET.

INCOME TAKSUS PILDYO
J. P. VARKALA
VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
2401 West 63rd St.
Phone WAlbrook 5-7711

JOS. F. BUDRIK INCORPORATED
3241 S. Halsted Street
CHICAGO 8, ILL.
Tel.: CAIumet 5-7237

UZKVICIA—
Visus atsilankyti į DIDŽIULI SAUSIO MENESIO IŠPARDAVIKĄ:—RAKANDŲ, RADIO, TELEVISION SETŲ, ELEKTRINIŲ SALDYTUŲVŲ, SKALBIA MŪ MASINŲ, RAŠOMŲ MASINELIŲ, REKORDŲ, JEWELRY — DAIMONTŲ, LAIKRODELIŲ.

BUDRIKO Leidžiamas Zymus Radio Programas — W C F L — 1000 kil.
Sekmadienio vakare, 5:30 P. M.
Įdomu Visiems Pasiklausyti.

SEND, Inc.
304 West 63rd Street
CHICAGO 21, ILL.
Tel. ENGLEWOOD 4-5028

SEND PRIMA
MAISTO SIUNTIŅIAI UZSAKYMUS I VIRAS VOKIETIJOS IR AUSTRIJOS ZONAS, ANGLIJĄ, PRANCUZIJA, ITALIJĄ, OLANDIJĄ, BELGIJĄ, ŠVEICARIJĄ, LENKIJĄ, CEKOSLOVAKIJĄ, JUGOSLAVIJĄ.

Maisto siuntinėliai APDRAUSTI draudimo firmose, pristatymas GARANTUOJAMAS. Nesuradus adresato — pinigai gražinami. Pakely dingęs siuntinys pakeičiamas kitu.

SPECIAL TAUKU!
No. A.9 sv. grynų kiaul. taukų \$5.25

No. B.18 sv. grynų kiaul. taukų \$8.50

No. 1 2 sv. taukų, kiaulinių.
2 sv. bekonu
\$8.00 2 sv. salami dešros
2 sv. kenuotos jautienos
1 sv. pieno miltelių.

No. 2 2 sv. bekonu
2 sv. kenuotos jautienos
\$6.00 2 sv. pietų Afrik. apels.
marmelado
1 sv. cukraus
1 sv. kavos pupelių
1 sv. šokolado, blocks

No. 3 2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. bekonu
\$6.50 2 sv. cukraus
2 sv. aukšč. rieš. sūrio
1 sv. kavos pupelių.

No. 5 \$3.00 5.5 Sv. Kavos Pupelių

No. 6 4.5 sv. cukraus \$4.00 4.5 sv. kavos pupelių

EXTRA RIEBALŲ 6 SV.!!!
2 sv. kenuoto sviesto
No. 10 2 sv. bekonu
\$7.95 2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. šokolado, blocks
1 sv. cukraus
1 sv. kavos pupelių.

Pinigų Pervedimas į Vokietiją:
\$8.25 už 100 MARKŲ
Mažiausias užsakymas 100 markių

TEATRAS IR KONCERTAS

Utenos Apskričio Draugiškas Klubas
PAMINĖJIMUI SESIŲ METŲ SUKAKTUVIŲ
Scenoje bus perstatyta komedija
"MOTERŲ MEDŽIOTOJAS"
Programą išpildys AIDO CHORAS, vadovybėje DOROTHY YUDEN
Sekmadienį, Sausio 23 Diena, 1949
CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOJ
3133 SO. HALSTED STREET
Pradžią 4:00 val. popiet. Duryrs atidarys 2:30 p.p. Įžanga \$1.00
SOKIAMS GROS BEN PAVIO ORKESTRAS
Visi kviečiami atsilankyti. Pavaišinsime su gardžiais gėrimais ir užkandžiais. Kviečia visus KOMISIJA IR VALDYBA.

NEUŽMIRŠKIME PADĖTI TREMTINIUI! AID OVERSEAS, INC., 4851 S. Ashland Ave. CHICAGO 9, ILL. TELEFONAS YARDS 7-1121

AID OVERSEAS, INC. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Jei adresatas nesurandamas, pinigai gražinami. Pristatymas trunka tarp 12-18 dienų. Užsakydami aiškiai parašykite savo ir gavėjo adresą, siuntinio numerį ir jo kainą. Aid Overseas, Inc. maisto siuntiniai pakojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL. Užsakant didesnius kiekius duodama nuolaida.

SIUNTINYS Nr. 1—\$7.60	2 sv. cukraus
2 sv. kiaulinių taukų	1 sv. marmelado
2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. kiaulienos mėsos
2 sv. salami dešros	2 gabalai tualet. muilo
2 sv. (be 2 ozs.) kenu bekonu	SIUNTINYS Nr. 19—\$9.95
1 dėžutė (400 gr.) margarino	4 sv. rūkytų lašinių
SIUNTINYS Nr. 3—\$7.20	2 sv. kiaulinių taukų
4 sv. rūkytų lašinių	2 sv. margarino
2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. marmelado
2 sv. margarino	4 sv. degintos kavos
1 sv. kiaulienos mėsos	4 1/2 sv. cukraus
SIUNTINYS Nr. 5—\$5.50	2 gabalai tualet. muilo
2 sv. rūkytų lašinių	SIUNTINYS Nr. 21—\$6.70
2 sv. marmelado	2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. pupelių kavos	2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus	2 sv. pupelių kavos
1 sv. margarino	1 sv. šokolado
SIUNTINYS Nr. 8—\$2.95	14 ozs. kondens. pieno
4 1/2 sv. cukraus	2 gabalai tualet. muilo
5 1/2 sv. kvietinių miltų	SIUNTINYS Nr. 23—\$6.40
SIUNTINYS Nr. 10—\$6.80	5 sv. rūkytų lašinių
2 sv. rūkytų lašinių	5 sv. pupelių kavos
2 sv. kiaulinių taukų	SIUNTINYS Nr. 24—\$11.80
2 sv. pupelių kavos	5 sv. rūkytų lašinių
1 sv. šokolado	3 sv. kiaulinių taukų
SIUNTINYS Nr. 12—\$5.95	2 sv. margarino
2 sv. rūkytų lašinių	5 sv. pupelių kavos
2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. marmelado
3 sv. pupelių kavos	2 sv. sūrio 40% riebumo
2 sv. cukraus	
SIUNTINYS Nr. 14—\$6.40	
2 sv. rūkytų lašinių	
2 sv. kiaulinių taukų	
2 sv. pupelių kavos	
2 sv. cukraus	

Ekstra Taukai
SIUNTINYS Nr. 25

A) 8 sv. grynų kiaulinių taukų \$4.75
B) 12 sv. grynų kiaulinių taukų \$6.00
C) 15 sv. grynų kiaulinių taukų \$7.25

(Tik Vokietijos, US ir Br. zonas ir eina apie 4 savaites).

RŪBAI A. Vyriškas kostiumas 3 1/2 jardų viln. medžiagos su visais priedais (100% Virgin vilna) \$25.95
B. Moteriškas kostiumas 2 1/2 jardų viln. medžiagos su visais priedais (100% Virgin vilna) \$21.95

3% MOKAME ANT VISŲ TAUPYMO SKYRIŲ

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

Pasidėkite savo pinigus į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, gausite geresnį dividendą, 3% ant visų taupymo skyrių (current rate). Pas mus visų indėlių yra įsuringta iki \$5,000. by an agency of the United States Government. Per paskutinius 12 mėnesių pas mus pradėjo naujus taupymo accounts virš 1200 ypatų; per tą patį laiką mūsų turtas paaugo nuo \$2,200,000 iki virš \$3,500,000.00. Mes kviečiame kaip vietinius taip ir tolimesnius lietuvius, pradėti tapimą šioj tvirtoj, įsuringto finansinėj įstaigoj. Atsilankę gausite malonų ir teisingą patarnavimą.

6234 S. Western Ave. Ph. GRovehill 6-7575
JOHN PAKEL, President and Manager

5-NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—PENKTIADIEN, SAUSIO 21, 1949

Armija Siūlo Mokyklos Pasirinkimą

"Baigusieji aukštosios mokyklos (high school) kursą dabar turi pasirinkimą iš šimto techninių ir tarnybos mokyklų, kurias norėtų lankyti. Jie gali būti tikri, kad pateks į pasirinktas mokyklas pirmą kartą į "Armiją", pareiškę seržantams George W. Fick, U.S. armijos ir oro pajėgų rekrutavimo stoties, adresu 1830 So. Loomis street, Chicagoje, galva.

Niekuomet pirma Armijos istorijoje nebuvo toks duosnus pasiūlymas teikiamas jauniems vyrams Amerikoje. Tokios svarbios ir gerai apmokamos šakos, kaip elektros ir radijo, mokslų - medicinos - technikos, konstrukcijos ir kitos, yra atdaros laisvai pasirinkti jauniems vyrams, kurie atitinka Armijos standartams ir kurie bus kitaip pripažinti tinkamai čia turimoms minty pareigoms.

"Be to", Sgt. Fick sako, "jauni vyrai turi pasirinkimo progą užjūrio vietovėms, su gera alga, 30 dienų atostogų kasmet ir proga mokytis kolegijų kursų laisvu laiku. Taigi nauja karjeros sistema Armijoje padeda jauniems vyrams prasiiekti pirmyn greitai, nelaukiant iki atsisiras vakancijos organizacijoje."

Suėmė Du Falšyvu Čekių Platintojus

Embassy viešbuty, 2756 Pine Grove Ave., policija suėmė Edwardą Stalker 28 metų ir Joyce Henderson, 28 metų moteriškę. Kaltina juos falšyvu čekių platinimu. Stalker, sako policija, prisipažinęs, kad jis iškeitė 20 falšyvu čekių Chicagoje suma \$1,200.

Patikrins 22,000 Harvester Co. Samdinių Sveikatą

Chicago ir Cook kauntės tuberkuliozijos institutas daro x-spinduliais krūtinės patikrinimus įvairių įmonių darbininkams. Per ateinančias keletą savaičių šitoki patikrinimai bus padaryti 22,000 International Harvester samdinių.

Falšyvu Čekių Skleidėjui 3 Iki 6 Metų Kalėjimas

Lapkričio mėnesį pernai buvo suimtas Thomas Leonard, 58 metų, ryšium su falšyvu čekių iškeitimu. Kai jo byla buvo tirinama, jis pasigyrė, kad viso iškeitęs falšyvu čekių suma \$175,000.

Teisėjas George M. Fisher, Chicagoje, paskyrė Leonardui bausmę kalėti 3 iki 6 metų. Dėvynios kitos valstybės turi kaltinimų Leonardui, bet joms teks laukti su tais kaltinimais kol Leonard iškalės teisėjo Fisherio skirtą jam bausmę.

Už Klatingą Nedarbo Apdraudos Ėmimą 30 Dienų Kalėti

Teismas paskyrė bausmę 30 dienų kalėti Edwardui Hoppe, 55 metų amatininkui. Jisai išėmė \$140 nedarbo apdraudos, nors tuo pačiu metu dirbo įmonėje. Teismas, be to, įsakė jam sugrąžinti gautus nedarbo apdraudos pinigus ir dar sumokėti \$25 teismo kaštų.

Išmetė Iš Unijos Komunistų Priešininką

Komunistiniai elementai domiuoja United Electr. Workers uniją. Šitos unijos lokalo 1121 prezidentas Al Fineman pasiūlymė griežtų nusistatymų prieš komunistus. Dabar jis praneša, kad unijos distrikto taryba, apimanti Illinois, Wisconsin ir Minnesota valstijas, išmetusi jį iš unijos. Bet Fineman pareiškė, kad jis nepasiduos lengvai kairiųjų užmačioms ir vėl statys savo kandidatūrą lokalo 1121 prezidento vietai.

Šiltesni Orą Pranašavo

Ketvirtadienio rytą (sausio 20-tą) temperatūra Chicagoje siekė 4 laipsnius aukščiau zero. Oro biuras ketvirtadienį prieš piet sakė, jogei temperatūra naktį ir penktadienį nenuriks žemiau 8 laipsnių, o penktadienį ji pakils iki 20 laipsnių aukščiau zero.

20,000 Automobilistų Gali Susilaukti Kalėjimo

Daugiau negu 20,000 automobilistų gali susilaukti kalėjimo bausmės, sako trečiadienio išpėjimas. Tai yra tokie automobilistai, kurie turėjo užsimokėti pinigines bausmes už trafiko nusikaltimus, bet jų nesumokėjo.

Rekordinį Skaičių Kiaušinių Padėjo

SPRINGFIELD, Ill. — Crop Reporting Service praneša, kad gruodžio mėnesį pernai vištos Illinois valstybėje padėjo 202,000,000 kiaušinių. Tai yra 10 nuošimčių daugiau, negu buvo kiaušinių padėta gruodžio mėnesį 1947 metu. Ir, be to, tai yra 53 nuošimčiai daugiau, negu buvo vidutinis gaunamų kas mėnesį kiaušinių skaičius per paskutinius dešimt metų.

Ieško Iš Namu Savininkės \$98,867

Namu 665 Blackhawk st. 34 gyventojai (rendauninkai) iškėlė jo savininkei, poniai Sadie Elardi bylą teisme. Jie sako, kad savininkė ėmusi iš jų daugiau rendos, negu įstatymas leidžia, ir ieško trigubo padarytų jiems nuostolių padengimo — \$98,867.

Iždininko Ofisas Pašalino 60 Iš Darbo

Louis Nelson, Cook kauntės iždininkas paskelbė, kad jisai paleido iš darbo savo ofise 60 samdinių. Kauntės iždininko ofisas samdė 475 asmenis.

Naujas Chevrolet Pasirodys

1949 metų modelių Chevroletai bus išstatyti parodai Chicagoje. Naujoji mašina yra žemesnė ir platesnė, negu pirmesnių modelių yra buvus.

15,000,000 Žmonių Atlankė Forest Preserves

Cook kauntės tarybos prezidentas William N. Erickson ir superintendentas Charles G. Saueris apskaičiuoja, kad 1948 metais Forest Preserves girias aplankė 15,000,000 žmonių.

Dariaus-Girėno Auxiliary Unit rengia bankietą sekmadienį

Darbus Darius-Girėnos American Legion Auxiliary Unit 271, tikslu paminėti 15-tų metų savo gyvavimo ir sunkaus bei sėkmingo darbo, sausio 23 d., 5 val. popiet Darius-Girėnos Memorial name, didžiojo svietainėje, 4418 South Western ave., rengia bankietą su labai gražia programa. Vadovauja Mrs. Ona Pieza, Mrs. Ona Biezis ir panelė Evelyn Yurgaitis, prie piano. Po gardžios vakarienės bus šokiai prie geros muzikos.

—Marian Sebastian, Publicity Chairman.

On Sunday, January 16, 1949, the Lithuanian University Club was honored to have as its guest speaker, Mr. Stasys Pilka, who spoke on the subject of the Lithuanian Theatre—Its Origin and Development. The lecture presented by Mr. Pilka was well attended, by both, guests and members. The well-packed lecture room at the International House, on the University of Chicago campus, proved an attentive and receptive audience.

Mr. Pilka, a seasoned actor of the legitimate stage, whose extensive repertoire of plays included Macbeth, Hamlet, King Lear, and other Shakespearean plays, was also a skilled lecturer. The aura of the theatre was portrayed by a slight lift of the shoulders, a raised eyebrow, a wave of the hand.

Mr. Pilka at turns, was sophisticated — brilliant, witty, and scintillating. His approach to the theatre, its early founders, was autobiographical in essence, as he knew of many of the distinguished personages closely and at first hand. It comes somewhat as a surprise that Shakespearean drama, and plays by O'Neil, Sherwood Anderson, Ibsen, Shaw, and others, constituted in part, the repertoire of the legitimate theatre in Lithuania—no small task in any language, which is the best proof that real art, knows of no boundaries. This is, as perhaps it should be in all things, and not of art alone.

Mr. Pilka's account of the early start of the theatre in Lithuania, its gropings for expression, its struggles and gradual rise to perfection comparable to the best, and finally the interruption of its progress by occupational forces, is a stirring document of the times.

Išmokina batsiuviu amato į 12 savaičių

The Modern Shoe Rebuilding School, 2935-37 West Belmont išmokina batsiuviu amato į 12 savaičių.

Ši mokykla atidarė savo skyrius visoje šalyje su moderniška mašinerija ir įrankiais.

The Modern Shoe Rebuilding School kviečia veteranus ir nevetranus, kurie nori išmokti pelningo amato į 12 savaičių. (Sk.)

aplankė 15,000,000 žmonių. Šitose giriose, ypatingai Tautinių kapinių apylinkėje, ir lietuvių būrelių kas vasarą daug piknikuoja.

CLASSIFIED ADS.

REAL ESTATE—FOR SALE

Namai Zemė—Pardavimui

CIRERO — 50th AVE. arti 19th St. 2 aukštų ir sklepas, mūrinis 6 ir 6 kambarių. Taipgi furnišuotas apartamentas sklepe. Karštų vandeniu alyva šildymas, 2 karų garažas. Nauji latakai, Namas naujai numaliuotas. Tuojaus galima užimti 1-mą aukštą. Arti "L" stoties. Reikia pamatyti, kad ji įvertinti. Savininkas nusiperko biznį ir turi sumažinti kainą nuo \$22,000 iki \$19,000. Vienas iš geresnių namų Ciceroje. Nepraleiskite šios progos. **SYKORA 2411 S. 52 Av.** CICERO. LAwndale 1-4213 arba OLYMPIC 453.

SAVININKAS parduoda 4 apartamentų namą, 3 ložai. Kampas Ogden ir Lombard 1 apartamentas tuščias. \$14,500. Pašaukti Olympic 324.

5 KAMBARIŲ TUŠČIAS 1907 West 63rd St. Mūrinis, krautuvė ir 1½ aukšto užpakaly, 5-3 kambarių, azuoliniai trimai, sklepas. Tikėtai \$12,750. Išmokėjimais, veikite dabar! **MANOR REALTY CO.** 2532 West 63rd St. HEmlOCK 4-8300.

PARDAVIMUI 4 flatų mūrinis namas 2 po 5 kamb., 2 po 6. Dideli šviesūs kambariai. Pečias šildomi. Kieto medžio trimingas, automatiskas gasu vandens šildytuvus. Didelis svesus beisontas. **2734 W. 36th STREET** Netrukdykite randauninkui. Matykite savininką. **3402 SO. LITUANICA AVE.**

SCHOOLS AND INSTITUTIONS

Mokyklos ir Pamokos

BUSITE EKSPERTAS PER 12 SAVAIČIŲ Eždairsite didelius pinigus kaip patyres čevyrykų taisytojas. Naujas, moderniškas, praktiškas lavinimas. Veteranai arba ne veteranai. Sauskite, rašykite dabar. **MODERN SHOE REBUILDING SCHOOL** 2935 W. Belmont Irving 8-4914 CHICAGO 18, ILL.

FURNITURE-FIXTURE FOR-SALE

Rakandai ir Įtaisai Pardavimui VISOKIOS RŪŠIES LINOLEUM Geriausio darbo—didelis pasirinkimas. Taipgi asfaltas, gumos ir linoleum tile. Viskas žemomis retail kainomis. Ekspertai, norint, sudės. Dykai apskaičiavimas; bile kokio didumo darbas. **ARLIN FLOORS,** 1114 S. Oakley Blvd. Hay. 1-5992.

MODERNIZUOKIT

Savo Virtuve arba Bathroom su Steel Wall Tile kambarys 5x7, 5 pėdų aukšč. \$89.00. Sudėsimė—Kreditas. **HE mlock 4-3200** Pasirinkimas gražiausių spalvų.

FINANCE AND LOANS

Finansai ir Paskolos NORTHEAST kampas, Cullom ir Bernard. 12 flatų mūrinis. Visi po 4 kambarius apartamentai. Garu šildomas. Savininkas George Edger, 3424 Cullom Ave. JUNiper 8-6661.

PAINTERS AND DECORATORS

Maliavotojai ir Popieruotojai PAINTING AND PAPER HANGING Visas pirmos rūšies materijolas Darbas garantuojamas. Paliudymus duoda. 1949 sezono popieris. Pašaukti AL KARANAUSKAS 6727 So. Arlesian Ave. Tel. PRospect 6-8327.

FURNISHED ROOMS—TO RENT

Gyvenimui Kambariai RENDON KAMBARYS dėl vyro arba jaunai ženotai porai. 6541 SO. CAMPBELL AVE.

RENDON 3 KAMBARIAI DĖL 3 pavienių vyrų. Mrs. Adomaitis, 3738 SO. HALSTED ST.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos MODERNIŠKA groserinė ir mėsos krautuvė, gerai einas biznis. Turi parduoti, gydytojo isakymas. Greitai pirkėjui už \$5,500 plus stakas. SEEley 3-4619.

PARDUOSIU ARBA išrenguosiu

siuvimo ir kilnijimo kriaučių gerai einantį biznį, gerai patyrusiam siuvėjui. Pardavimo priežastį patirsite vietoje. 10302 So. Michigan Ave.

DĖL SVARBIOUS PRIEŽASTIES Pardavimui labai pigiai bucernės ir groserinės pelningas biznis. Gyvenimui kambariai užpakaly. Kreipkitės per laišką: **PETER LAPENIS** 1720 So. Ruble St., Chicago 16, Ill.

MISCELLANEOUS

Ivairūs SKANUS Michigano medus 100% tyras. Gerai jūsu sveikatai, geras jūsu skoniui. Garantuojame, kad būsite patenkinti. \$2.50 už ½ gal., \$4.50 1 galonas. Apmokame siunta. Siūskite cash, money order arba C. O. D. George M. Olowach, Custer, Mich. R. 1.

KABINETAI — BOOKKEISAI padaromi an užsakymo. Aukščios rūšies darbas. 742 East 95th Street, Waterfall 8-1936.

HELP WANTED—MALE

Darbininkų Reikia REIKIA BUSHELMEN Pastovus darbas, geras moketis, ligininės apdrauda, krautuvėje pirkiniams nuolaida. Malonios darbo sąlygos.

THE FAIR 1100 Lake Street OAK PARK, ILL.

FLOOR PORTERS

PARCEL COLLECTORS Pilno laiko darbas DABAR! 40 valandų darbo savaitė Liberalios privilegijos pirkiniams mūsų krautuvėje. Malonios darbo sąlygos. josu-krautuve Kreipitis į Employment Office, 5 lubos

CARSON PIRIE SCOTT & CO. STATE IR MADISON STREETS (Paimkite State Street escalators)

REIKALINGAS BUCERYS NEW LIFE DELICATESSEN 3331 So. Halsted St.

REIKIA SENYVO žmogaus įtarnav. Kambarys, valgis ir moketis. Pastovus darbas. Turi būti blaivas. 3427 So. Wallace St.

HELP WANTED—FEMALE

Reikia Darbininkų REIKIA MERGINOS arba moters bendram stubos darbiui. Prigelbėti prie virimo. Eiti namo arba čia būti. South Shore. Geri namai. Geras moketis. SĄginav 1-2579.

REIKALINGA VIDUTINIO AMŽIAUS moteris lengvam stubos stubos darbiui. Nereikia skalbti. Būti čia; privatus kambarys ir vonia. Yra radio kambarys. Paliudymų reikia. Keturtdienienį ir kitus vakarus laisva. **WILMETTE 72, Collect.**

SITUATION WANTED

Ieško Darbo IEŠKAU DARBO už virėjų arba bartenderį. Rašykite Box 3131, 1739 So. Halsted St.

COAL—WOOD—OIL

Anglys—Malkos—Aliejus

KURENIMUI ALYVA

TA PAČIA DIENA PRISTATOM Pečias alyvos kainą, 14/9/10 150 GALIONŲ LOTS

V. TASSONE & SONS

461 W. 26th Street DANube 6-1393 Victory 2-7895

AUTOS-TRUCKS FOR SALE

Autai ir Sunkvežimiai Pardavimui

A. & C. MOTOR SALES

3302 So. Wallace St. 816-20 W. 35th Street

GERAS PASIRINKIMAS

VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ A. & C. MOTOR SALES

Mes Perkam Gerus Vartotus Karus

PARDAVIMUI BUICK Roadmaster 1946 metų, gerame stovy, mažai mylių įvažiuotas. Parduosiu už prieinamą kainą, 716 W. Cermak Road.

REPAIRS—IN GENERAL

Ivairūs Pataisymai

Taisome Visokius REFRIGERATORIUS

Greitai — Prieinamai — Garantija Taipgi Mūsų radio ir television patarnavimo skyrius yra įrengtas taip, kad galima pataisyti bile kokį rad. Tubas iširiame dykai — Atneškite Kreipkitės arba telefonuokite mums šiandien

A. C. NOVAK & SONS

3428 WEST 63rd STREET CHICAGO 29, ILL. Tel. HF mlock 4-3352.

A. L. D. D. NARIAI

Tel. VIrginia 7-6583

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street Valandos nuo 1-3 ir 7-8 Seredomis ir nedėl. uždaryta. Subatomis nuo 1-3. Rez. 3241 W. 66th Place Phone RE public 7-7868

Ofiso Tel. Virginia 7-0036 Rezidencijos telefonas BE verly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 ARCHER AVENUE Ofiso valandos: nuo 1-3 ir nuo 6-8:30 val. vakaro Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų. Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 11750 So. Parnell Ave. VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8 Tel.: PU lman 5-8277

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg. 2400 WEST MADISON ST. Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak. Telefonas SE eley 3-7330 Namų tel. BR unswick 8-0597

DR. STRIKOL

Gydytojas ir Chirurgas Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE. Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį Ofiso Telefonas YA rds 7-4787 Namų Tel. PR ospect 6-1930 Jei neatsiliepi virstulniti telefonai, Sauskite MI dway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS

DANTISTAS 4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street Telefonas YA rds 7-2246 Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakare Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2951 WEST 63rd STREET (netoli Sacramento Ave.) VALANDOS: 2-4 popiet ir 7-9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal sutarimą. Telefonas HE mlock 4-7899 Namų Tel. HI ltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. B. C. BRUZAS

DANTISTAS VALANDOS: 10 iki 8. Trečiadieniais tik susitarus. 4003 Archer Avenue Truputį i rytus nuo California Tel. YA rds 7-7772

DR. PETER T. BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON 6757 So. Western Ave. CHICAGO, ILL. Telefonai: Ofisas HE mlock 4-5849 Rezidencija HE mlock 4-2324

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30-4: 7-9 vakaro Treč. ir šeštad. tik susitarus.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON (Lietuvis Gydytojas) 2500 WEST 63rd STREET Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30-9 vak. Šeštad. nuo 2-4 p. p. Trečiad. ir Sekm. uždaryta. Ofiso Tel.: PR-ospect 6-3838 Resid. Tel.: VIrginia 7-2421

Dr. J. Gudauskas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 756 W. 35th Street Ofiso telefonas: YA rds 7-5921 Ofiso valandos: nuo 1-3 ir 6:30-8 Namų telefonas: DA nube 6-1126 Jei neatsiliepi šie telefonai, sauskite KE nwood 6-5107 arba VI nc. 6-3900

Telef.: Ofiso GR ovehill 6-4020 Rezidencijos HI ltop 5-1560

DR. A. J. JAVOIS

(JOVAISAS) **GYDYTOJAS IR CHIRURGAS** 2423 W. Marquette Rd. Kasdien nuo 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 9 v. (Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį)

Ofiso ir Namų Tel. GR ovehill 6-1800

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Lietuvis Gydytojas) 3925 W. 59th Street (Prie Pulaski Road) VALANDOS: 2-4 popiet. 6:30-8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį

Emerg. Tel. KE dzie 3-2868

Dr. Emily V. Krukus

GYDYTOJA IR CHIRURGE 4146 Archer Avenue CHICAGO, ILLINOIS Tel. LA fayette 3-3210 Val.: pirm., antrad., ketv. 12-2:30 ir 6-9 vak., penkta. ir šešt. 12-2:30

6234 Archer Road ARGO, ILLINOIS Tel. SUMMIT 1580 Val.: pirm., antrad., ir ketv. 3-5 v. v. trečiad., penkt. ir šeštad. 3-8 v. v.

DR. J. MOCKUS

DANTISTAS

7550 So. Halsted St. Tel. HU dson 3-2096

OFISO VALANDOS: 10:00-12; 2-5; 6:30-8

Trečiadienį uždarytas Antrad. ir šeštad. vak. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURASKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Ofisas:

5452 So. Kedzie Ave. VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant treč. šešt. 2 iki 4. Of